

Ilmub kord nädalas.

TOIMETUS JA TALITUS:	TELLIMISE HIND:	KUULUTUSTE HIND:
Tallinn, Pagari tän. № 1, tuba 50 (Sõjaministeeriumi majas). Awatud kella 8—15. Telefon 1-63 (Sõjawäe keskjaamast).	Aastas Mk. 300 Poolesaastas „ 150 Weerandaastas „ 75 Üksiknummer 15 marka.	1/2 lehekülge Mk 3600 1/2 „ „ 1800 1/4 „ „ 900 1/6 „ „ 450 1/16 „ „ 250

№ 35/26.

Reedel, 29. augustil 1924.

VI aastakäik.

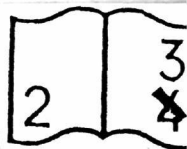
S I S U:

Noored rahwawäe juhid. — Sõjawäe ühendatud õpeasutuste aastapäewa puhul. — A. J.: Kindralstaabi kursused. — Lühike ülewaade endisest allohvitseride koolist. — Allohvitseride õpepataljoni tegewusest S. Ü. O. koossesus. — Aspirantide kursused. — P. Ü.: Päewale. — R. T.: Piilkonna wanem. — Territoriaal wäeosadest Nõukogude Wenemaal. — W. K.: Kodusõja määrustik. — Sõjawälised teated välisriikidest — Ks.: Soome kommunistlisest sõjakoolist. — Reeglid ohwitseride wastuwõtmiseks Kindralstaabi kursusele 1925 a. — Sõjaministri käsukiri № 348. — Toimetusele saadetud kirjandus.

Sõjawäe ühendatud õpeasutuste aastapäew.

Kindralstaabi kolonel Rink,
praegune Sõjawäe ühendatud õpeasutuste ülem.

Noored rahvaväe juhid.

Vabariigi Valitsuse otsusega 27. augustist 1924 a. ülendatakse, 29. VIII s. a. arvates, noorem-leitnantideks järgmised Sõjaväe Ühendatud Õpeasutuste jalg- ja kahurväe elukutseliste ohvitseride kursuse lõpetanud kadetid,

vanusega 27. juulist 1923 a.:

1. Kahurväe veltveebel Treufeldt, Herman.
2. Jalgväe „ Tamm, Karl.
3. „ „ Langel, Johannes.
4. Kahurv. v. portup. kdt. Jensen, Voldemar.
5. „ „ „ „ Rosenberg, Viktor.
6. „ „ „ „ Jaek, Valter.
7. Jalgväe „ „ „ Luur, August.
8. „ „ „ „ Kristel, Erich.
9. „ „ „ „ Puskov, Arnold.
10. „ „ „ „ Padar, Gustav.
11. Kahurv. n. portup. kdt. Hints, Voldemar.
12. Jalgväe „ „ „ Jõuram, Rudolf.
13. „ „ „ „ Sontag, Valentin.
14. „ „ „ „ Fleischer, Siegfried
15. „ „ „ „ Ausmees, Eduard.
16. „ „ „ „ Lango, Vladimir.
17. Kahurv. „ „ „ Pistshenkov, Boris
18. Jalgväe „ „ „ Kitsapea, August.
19. „ „ „ „ Adolf, Elmar.
20. „ „ „ „ Lübek, Ernst.
21. „ „ „ „ Meeks, Peeter.
22. Kahurväe kadett Loorits, Erik.
23. „ „ „ Sillamik, Karl.
24. „ „ „ Parnitsky, Valter.

Vanusega 29. augustist 1924 a.:

25. Jalgv. v. portup. kdt. Lehova Robert.
26. „ n. „ „ Köhler, Hartwig.
27. „ „ „ „ Pliisnik, Evald.
28. „ „ „ „ Lossmann, Elmar.
29. „ „ „ „ Sukk, Martin.
30. „ „ „ „ Koppel, Arnold.
31. Kahurväe kadett Kangur, Evald.
32. Jalgväe „ Vain, Aleksander.
33. Kahurväe „ Tõlpus, Karl.
34. „ „ „ Green, Evald.
35. „ „ „ Valdmann, Elmar.
36. „ „ „ Oksenberg, Jaan.
37. „ „ „ Veier, Kristjan.
38. Jalgväe „ Neumann, Erich.
39. Kahurväe „ Stunde, Paul.
40. „ „ „ Randmer, Olaf.
41. „ „ „ Kingissepp, Voldemar.
42. „ „ „ Blaubut, Martin.
43. „ „ „ Patska, Martin.
44. Jalgväe „ Lepik, Bernhard.
45. „ „ „ Nuust, Rudolf.

Sõjaväe ühendatud õpeasutuste elukutseliste ohvitseride kahurväe kursuse eksternina lõpetanud,

vanusega 29. augustist 1924 a.:

46. Kahurväe noorem allohv. Savvi, Georg.

Sõjawäe ühendatud õpeasutuste aastapäewa puhul.

Frondil mürisewad kahurid ja plagi-sewad kuulipildujad. Äge wõitlus kestab juba mitmendat kuud. Öredamaks muutuwad wõitlejate read. Ikka ja jälle nõutakse uut jõudu ja wärsket energiat juure. Juhtidest tuntakse suurt puudust. Ülemjuhataja lahendab küsimuse otsusega asutada Sõjakooli. Selle otsuse teostamisele asutakse aprillis 1919 a. Kooli ülemaks

tahtmist peab teil olema. Loodan, et teie, kes nii mõndagi korda julgelt surmale silma olete waadanud, endid koolitöö raskustest hirmutada ei lase. Kui wana sõjamees, palun teid, ja kui kooli ülem käsen järgmistest juhtmõtetest wisalt ja wankumata kinni pidada:

1) Kadett, pea üle kõige kallimaks oma isamaa wabadust, tema au ja kasu.

Sw. Ü. Ö. aastapäew.

*Kolonel-leitnant Rütel.
Praegune sõjakooli ülem.*

*Kolonel-leitnant Lõhmus.
Praegune allohwitseride õpepataljoni ülem.*

nimetatakse kapten Siimon (praegu kolonel). Omas esimeses käsukirjas 23. aprillil 1919 a. pöörab kooli ülem uute kaswandikkude poole järgmiste sõnadega:

„Pääle 700 aastase orjapõlwe kerkis meile wabaduse koit selgelt ja puhtalt. Meie kõik olime tunnistajad, kuidas priiuse päike meie südamesse lootuse kiired idanema pani. Sää! tuli aga waenlane, et meie noort wabadust wõtta. Aga kodumaa pojad tõusid, wana Kalewite waim ärkas neis. Kiire ja julge löögiga heideti waenlane tagasi üle kodumaa raja. Meie isade maa peab wabaks jääma — oli nende juhtmõte, nende waimustaja ja nad wõitsid.

Teie olete siia kutsutud wahwaiks kaitsjate juhtideks ettevalmistuma. Teie ülesanne on suur ja raske. Häa tahtmine on pool wõitu — ütleb wanasõna, ja seda

2) Pea meeles, et sa, kui waba kodumaa poeg, kõik oma isamaa häa käekäigu ja tulewiku kasuks pead tegema.

3) Pea kalliks oma rahwast, armasta tema häid kombeid ja ära häbene wõõrastelt õppida seda, mis neil hääd.

4) Pea kalliks oma kooli au, sest sinu ülewalpidamise järele otsustakse kogu kooli üle.

5) Ole õiglane oma tegudes. Üksi jesuiitlastel on kõik teed sihtide saawutamiseks lubatud. Kadett, kui tulewane ohwitser, peab olema otsekohene ja aus. Iga wale on temale häbiks ja ühtlasi ka häbiks sellele kadettide korporatsioonile, kelle liige ta on.

6) Oma kooli seltsimeestega ole sõbralik. Näete üksteise wigu, siis püüdke neid sõbraliku nõuandmisega parandada,

siiski meelespidades, et nii kui arstil tarvilik mõnd kõlbmata liiget ihu küljest kõrvaldada, nii ka teie hulgast see liige viibimata saaks väljaheidetud, kes parandamata ülespidamisega kadettide korporatsiooni au alandab.

7) Üks kõikide ja kõik ühe eest — olgu teie sümbool.

Julgen loota, et auga ja isamaa kasuks lõpetame selle töö, mis ta meie päale pannud. Nii siis tööle, milles teile õnne ja jõudu soovin.

Elagu meie isamaa!

Nõnda kõneleb kooli ülema esimene käsukiri, täis waimustust ja hoogu. Sarnase hooga asuti siis ka tööle. Alguses oli Sõjakoolis lubatud ruumi ainult 120 õpilasele, missugust arwu aga warsti märksa suurendada tuli. Kool paigutati endise raudtee tehnika kooli ruumidesse. Moodustati üks jalgwäe kompani, üks ratsa eskadron ja üks patarei kahurväge. Töö algus oli raske. Puudusid täiesti igasugused õpewahendid; samuti oli puudus õpejõudest. Majandusliselt tuli läbiajada väga kitsalt. Söögilauas oli igal kadetil ainult üks sawi kaus ja kahe-kolme peale üks nuga-kahwel

Tööd tehti hoolega wara hommikust hilja õhtuni. Juba 3. augustil 1919 a. lõpetas kursuse jalgwäe kompani esimene lend ja 106 kadetti ülendati lipnikkudeks. Eskadron lõpetas esimese kursuse 14. sept., lastes välja 25 lipnikku, ja patarei — 5. oktoobril, lastes välja 56 lipnikku. Kahenädalise puhkuse järele ilmusid noored lipnikud wäeosadesse. Kohati kutsuti neid wäerindel küll „samagonniks“, kuid mehed näitasid lahingtegewuses warsti, et paljud neist saawad lahingus wääriliselt hakkama ka kompani juhtimisega.

II-se sõjaaegse kursuse wältus langeb ühte Wabadussõja lõpuga, mispärast siis ka esimese kursuse kolmekuune õpeaeg pikendati ühe aastani. Ühe jalgwäe kompani asemele asutatakse nüüd jalgwäe pataljon 2-he komp. koosseisuga, kuna patarei ja eskadron töötawad edasi endises koosseisus.

Juurde tekib weel meriwäe klass. Koosseisu suurenemisel kaswab aga ruumide kitsikus niiwõrd, et endised korralikku paigutamist enam kuidagi ei luba.

Mais 1920 kolib Sõjakool Tondi kasarmutesse, välja arwatud meriwäe klass, kes sellest ajast peale iseseiswa Meriwäe kadettide koolina töötama hakkab. Tondil satub sõjakool küll äsja puhastatud kasarmutesse ja awaramasse õhkkonda, aga majade ümbruses walitseb ääretu sõjaaegne mustus, mida kadettil endil puhastada tuleb.

Nobedasti wälgub labidas ja reha kadeti käes; mustuse hunnikute asemele ilmuwad kõnniteed ja lillepeenrad ja warsti muutub ümbrus teiseks. Ainult liiwa, seda peenikest ja tuiskawat liiwa on nii palju ja ta on nii tüütaw. Sügisel 31. augustil 1919 a. lõpeb II-ne sõjaaegne kursus. Kursuse lõpetawad 151 kadetti lipnikkudena, 1 sõjawäe ametnikuna. Patareis ja eskadronis lõpetawad II sõjaaegse kursuse sama aasta detsembris patareis 26 kadetti, eskadronis 18 kadetti.

Wahepeal on kooli walitsemises sündinud muudatus. Senine kooli ülem kolonel Siimon lahkub ja uueks kooli

ülemaks tuleb kolonel Marder.

2.

1. oktoobrist 1920 a. minnakse koolis rahuaegse kursuse peale üle. Wanem kursus saadi nii, et II sõjaaegse kursuse lõpetajatest jäetakse rahuaegse kursuse peale jalgwäe kadette 60, patareist 18 ja eskadronist 12 kadetti.

Noorema kursuse peale wõetakse wastu uusi kaswandikke. Sisseastujatelt nõutakse vähemalt keskkooli 6 kl. haridust. Õpekausse wõetakse peale sõjaliste ainete ka keskkooli wiimaste klasside õppeained. Kursuse kestwus määratakse 2-he aastaseks. Siit peale seatakse õpetamine kindlamale alusele. Lektorite arwu suurendatakse märksa. Muist õppeaineid loetakse Wene keeles.

1. detsembril 1920 awatakse Sõjakooli juures alalisewäe ohwitseride kursused.

Major Balder.

Praegune alalisewäe ohwitseride kursuse ülema k. t.

Sõjawäe kõrgemad informatsiooni kursused 1923—24.

Istuvad (wasakult paremale): kolonel-leitnant Sternbeck, kolonel-leitnant Oinas, kolonel Seimann, kindral-major Lebedew, kolonel Kubbo, kolonel-leitnant Riiberg, kolonel Pulk.

Seisavad (wasakult paremale): kolonel-leitnant Wende, major Steinberg, major Kirschbaum, kolonel-leitnant Tallo, major Leets.

Meie ohwitserid suures enamuses olid saanud sõjalise hariduse sõja ajal lühendatud programmi järele, mis neile põhjalikke sõjalisi teadmisi ei võimaldanud. Teadmisi tuli täiendada. Selleks kutsuti neid mainitud kursustele. Raske oli alguses peale pikka sõja elu õpetööle asuda, pealegi kus suurem osa ohwitseri keskmistes eluaastates. Puudusid ajakohased ruumid, puudusid õperaamatud. Püsiwa ja järjekinla tööga wõideti takistused. Õpetundel ülestähendatud märkustest seati kokku loengud, paljundati, anti üksteisele edasi ja walmistati nende järele repetitsioonidele ja eksamitele. Loengud laenati järgmistele kursustele edasi, seal täiendati neid weel ja nõnda on neist ajajooksul wäljakujunenud korrapärased õpeabinõud. Esimesel kursusel töötawad 70 ohwitseri. 6. augustil

1921 a. lõpetawad Sõjakooli esimese rühma aegse kursuse 50 kadetti noorem-leitnantidena ja 22 lipnikkudena, nendest jalgwäelasi 43, kahurwäelasi 18 ja ratsawäelasi 11.

3.

Ajajärk sept. 1921 — 29. aug. 1923. Sõjakooli lõpetajatele antakse keskkooli lõpetajate õigused.

1921 a. muudetakse Sõjakooli kawa. Uue kawa järele hakatakse keskkooli 6 kl. lõpetajaid wastu wõtma üldklassi, kus terve aasta weel ainult keskkooli aineid õpetakse. Peale üldklassi kestab õpetus weel 2 aastat — noorem ja wanem spetsiaal klass. Selle kawa maksmapanemine pikendas küll õpeaega aasta wõrra, kuid võimaldas ühtlasi täielikumat üldhariduslist ja sõja-

wælist ettewalmistust. Keskkooli lõpetajad wõetakse wastu nooremasse spetsiaal-klassi, seega on neil õppuse wältus ainult 2 aastat. Mõlemasse klassi sisseastujad peawad aga sooritama veel wõistluseksami Eesti keeles ja matemaatikas.

Siit peale algab suurem tung kooli pääsemiseks, mis wõimaldab omakorda wäljawalida paremaid õpilasi.

III. rahuaegse kursuse lõpetawad Sõjakoolis 29. juulil 1922 a. — jalgwæe osas 35 kadetti ja kahurwæe osas 13 kadetti, ning ülendatakse noorem-leitnantideks. Samal ajal lõpetawad ka alalisewæe ohwitseride kursused 56 ohwitseri.

Weebruari kuu algul 1922 awatakse Sõjakooli juures veel aspirantide kursused. Siia wõetakse wastu wæeteenistuskohuslisi noorimehi, kes ülikooli ehk täieliku keskkooli kursuse lõpetanud. Õpetus kestab 11 kuud, missuguse aja jooksul wõetakse nendega läbi reamehe ja allohwitseri teoreetiline ja praktiline õppus ja ohwitseri lühendatud teoreetiline kursus. Kursuse lõpetajad komandeeritakse sundusliku teenistusaja lõpuni wæeosadesse praktika peale ja ülendatakse reserwi laskmisel lipnikkudeks. Esimesel kursusel oli kuulajaid 15 aspiranti (alguses kutsuti neid asekadettideks). Nimetatud aspirandid lõpetasid kursuse jaanuaris 1923 a.

Kolmeaastase kursuse peale ülemineku tõttu 1923 aastal Sõjakoolis ei jalgwæe ega kahurwæe kadettide klassis lõpetajaid ei ole. Alalisewæe ohwitseride kursuse lõpetawad sel aastal 87 ohwitseri, neist 5 eksternina. Septembris 1923 a. lõpetab Sõjakool iseseiswa õppeasutusena oma tegevuse ja liitub Sõjawæe ühendatud õpeasutusse.

4.

Sw. üh. õpeasutused.

Aasta on mööda, mil kõik sõjawæe õpeasutused liideti „Sõjawæe ühendatud õpeasutuseks“. Õpeasutusi juhatama asub kindralstaabi kolonel Rink. Omas esimeses käsukirjas pöörab ta õpeasutuste poole järgmistest sõnadega.

„Asudes oma ametikohuste täitmisele, tean, et wõtan enda peale ühe raskemat ametitest meie kaitsewæes — meie kaitsewæe ohwitser- ja allohwitserkonna hariduse ja kaswatuse. Meie oleme wõõra ikke alt, mis meid aastasadasid rõhunud,

Sw. ühend. õpeas. aastapäew.

Kindralstaabi II kursuse kuulajakond.

Istuwad (wasakult paremale): major Raud, major Jaakson, kol.-leitn. Traksman, prof. Uluots, kapten Tomander.

Seisawad (wasakult paremale): kapten Normak, kapten Kulbusch, kapten Loom, kapten Masing, leitnant Tõnurist, kapten Kasak, kapten Kurwiits, kapten Matson, major Ahman, kapten Grabby, major Fiskar, kapten Freiberg.

suurte, sagedasti üliinimlikkude, teisi rahwaid imestama panewate raskustega ja jõupingutustega wälja rabelenud. Oleme ohwerdanud selleks palju higi ja werd. Paistab nagu oleke meil nüüd õigus oma waewast puhata. Paraku ei ole aga poliitiline taewas veel kaugeltki nii puhas ja selge, et meie wõiksime käed rüppe lasta ja kättewõidetud wabadust nautida. Tahad rahu — ole walmis sõjale.

Häda selle rahwale, kes selle loosungi unustusse jätab. Ainult tugew jääb püsima, nõrk ja kidur peab surema. Et püsima jääda ja mitte surra, peame kõik oma jõu kokku wõtma, et tugewaks saada nii waimliselt kui kehaliselt. Igat sõjawæge hinnatakse tema juhtide, ohwitseride ja allohwitseride järele — mida kõrgem nende nii waimline, kui kehaline haridus ja kaswatuse tasapind, seda kõrgemal seisab kogu sõjawägi.

Sellepärast palun kõiki õpejõudusid ja õpeasutuste administratsiooni mulle meie noorte kaswatamiseks ja õpetamiseks abiks olla oma täie jõuga, et neist saaksid asjatund-

jad, kindla iseloomuga ja tahtejõuga ohwitserid ja allohvitserid, kes igal ajal walmis oleksid nii oma elu isamaa eest jätma, kui ka oma nooremaid wendi — sõdureid targalt, otstarbekohaselt ja abinõudele wastawalt õpetama ja kaswatama, et kogu meie kaitsewägi tarbekorral walmis oleks, kui üks mees, oma kodu kaitseks wõidurikkalt wälja astuma.

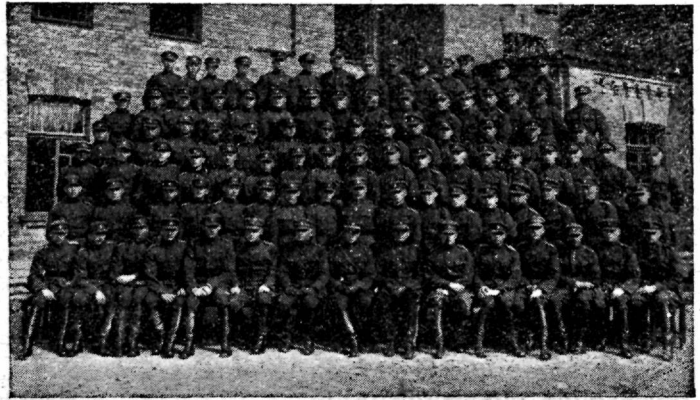
Ohwitseridel - kursantidel, aspirantidel, kadeddritel ja sõduritel allohwitseridel tuleb omalt poolt koolis tööle asuda täie energiaga, et seista riigikaitse alal aja nõuete kõrgusel“.

Siin täiendub ja wärskendab oma teadmisi rügemendi ülem (informatsiooni kursus), samas õpib ka külast tulnud noormees esimest korda püssi kätte wõtma. Mõistagi, et sarnane suur asutus wäga palju õpejõudusid wajab. Kui meie S. Ü. O. õpejõudude nimekirja lehitseme, siis näeme, et siin õpetawad 3 professorit, 1 prof.koh. täitja, 14 dotsenti ja 32 alalist ja ajutist lektorit, peale selle suur pere riwohwitserere.

Õpeasutuste tegewus laieneb weel sellega, et peale siia kokkuliidetud asutuste, awatakse siin weel terve rida uusi õpeüksusi, missugused alles esimest korda

Sw. ühend. õpeas. aastapäew.

Sw. ü. õ. I kadettide kompani.

Nagu käsukiri kujukalt ütleb, seisab Õpeasutuste ülemal ja õpetajaskonnal raske ja wastutusrikas ülesanne ees, tabada seda õiget sihti, leida paremat teed, mis meie kaitsewäe juhtide õpetamises ja kaswatamises paremaid tagajärgi anda wõiks. Nagu teada, kuuluvad Õpeasutuste koosseisu wäga mitmesugused ja mitmel astmel seiswad asutused, alates kõrgematest (Kindralstaabi kursused) ja lõpetades algõpeasutusega (allohwitseride õpepataljon).

meie kaitsewäes ellu kutsutakse. Nendest wõiksimetada informatsiooni kursust, kehalise kaswatuse kursust, kahurwäe aspirantide kursust, üleajateenijate kursust jne. Endise Sw. tehnika kooli asemele, mis warem likwideeritud, asutati kadettide pataljonis selle asemele tehnika kompani. Sellest näeme, et S. Ü. O. eneses mitte ainult kõiki warem olewaid sw. õpeasutusi ei mahuta, waid siin on ellu kutsutud ka weel hulk uusi õpetusharusid.

Kindralstaabi kursused.

1.

On ammu möödunud ajad, kus ühes isikus wõis koonduda riigimees, wäejuht, mõttetark ja luuletaja — nagu oli seda Greekas Xenophontes, Roomas Caesar. Nüüdisaja teadus nõuab spetsialiseerumist, täielist andumist ühele erialale.

Wiimastel aastakümnetel on sõjateadus kaswanud peadpõritawa kiirusega. Sõjateadus on hakanud sõjaliseks otstarbeks kasutama kõiki teadusalasid. Nüüdisaja

wäejuhatuse kujutab enesest suurt teaduslist laboratooriumi, kus tarwitakse iga teadusala eriteadlasi, kus wäejuhi tahe ja oskus peab kõiki neid ainult wastawalt tegewusse panema. Kõik see nõuab meie sõjateadlaste põhjalikku ettewalmistust — laialdast üldharidust ja põhjalikku eriala tundmist.

Juba 1764 a. kirjutas Friedrich Suur oma sõjaministrile Fouque'le: „Mulle ei ole tarwis patenteeritud kindraleid, tarwis

oleks natuke teritada nende mõistust ja laiendada nende silmaringi“.

1765 a. awatakse Preisis esimene Sõjawäe Akadeemia, 1796 a. — Rootsis, 1818 a. — Pariisis ja 1832 a. — Wenemaal. Kõigi nende kõrgemate sõjakoolide eesmärk oli üks: ette walmistada wäejuhte, kui sõjaasjanduse eriteadlasi.

Sõjateaduse piiride laienemisega kaswas ja laienes ka nende kõrgemate sõjakoolide töökawa ja tähtsus. Iga uus sõda leidis sõjawäe mitte küllaliselt ettewalmistuna, näitas endise rahuaja töö häid külgi ja wigu. Iga sõja lõpul asuti sõjawäe reorganiseerimisele — uute sihtjoonte ülesseadmisele sõjawäe kaswatuses ja wäljaõppes.

2.

Wõidurikkalt lõpule wiidud wabadussõda ei uinutanud meid tegewusetusele. Kohe peale sõja lõppu asuti kaitsewäe korraldusele, kasutades ära ilmasõja ja wabadussõja kogemusi. Selles suures organiseerimise ja loomise töös andis end walusalt tunda — kindralstaabi ohwitseride puudus.

Tuli kiires korras asuda kindralstaabi ohwitseride ettewalmistusele.

18. juulil 1921 a. awaldati sõjaministri käsukirjaga Kindralstaabi kursuste ajutine põhikirj. Kursuste ülemaks ja moodustajaks määrati kolonel Reek, kes oli ühtlasi ka sw. õpeasutuste inspektoriks. Kursuste eesmärgiks oli täiendada ohwitseride sõjawäelist haridust ja walmistada neid kindralstaabi ametite peale.

Kursustele wastuwõtmine sündis ajutise põhikirja järele wõistluseksamite kaudu. Wastu wõeti 9 ohwitseri. Peale nende komandeeriti kursustele weel 7 üksiku wäeosa ülemat. Lõpuks oli I Kindralstaabi kursuste kuulajaskond 14 ohwitseri. Kursuste eesmärgile wastawalt oli õpekawa ja õpeainet walitud: sõjateaduslised eriained, üldained, keeled, praktilised tööd klassis ja wäljal, ratsasõit.

Kursuste töö algas 12. IX. 21 ja kestis waheldawate praktiliste töödega kuni 4.V.23. Kursuste õpetöid juhatasid 17 õpejõudu ja 5 instrktorit.

Pärast teoreetiliste lõpukatsete sooritamist kaitsesid kursuste kuulajad antud teema peale wäitekirja.

4. mail 1923 a. lasti Kindralstaabi kursuste 1. lend — 14 ohwitseri wälja. Ajutise Kindralstaabi kursuste põhikirjale wastawalt korraldati 1923 a. kewadel ja sügisel uute kuulajate wastuwõtmine. Wõeti vastu 17 ohwitseri.

I. X. 23. liideti Kindralstaabi kursused ühendatud sw. õpeasutustega. Kursuste ülemaks määrati kindralstaabi kolonel Rink, kes ühtlasi ka Sw. üh. õpeasutuste ülem.

23. sept. 1923 a. algas II kursuse õpetöö. Uue kursuse algul eraldati Kindralstaabi kursusest wanemate wäejuhtide kursus — informatsiooni kursuste nime all, 1 a. kestwusega. Kindralstaabi kursuste töökawa määrati 3 a. peale kindlaks. Ühtlasi töötakse praegu uue kindralstaabi kursuste (kõrgema sõjakooli) põhikirja kallal, mida kawatsetakse ellu wiia seadusandlisel teel.

Ei saa waikides mööduda meie kõrgema sõjakooli walusamast küsimusest — õpejõudude puudusest. Praegune Kindralstaabi kursuste administratsioon on kursuste juhi kolonel Rink'i korraldusel kõik teinud, et Kindralstaabi kursusi õpejõudude suhtes wäärilisele kõrgusele tõsta. Üldainete õpetamises on eriti lahkelt vastu tulnud Tartu ülikool, kust hr-d prof. Uluots, prof. Piip, prof. Rammul, dots. Treiberg ja majandusteadlane N. Köstner (Tallinnast) üldained, igaüks oma eriala järele, on enda peale wõtnud. Puht sõjateaduslikes ainetes loewad kaks endise Wene Akadeemia professorit, kuna teistel sõjateaduse erialadel loewad meie oma sõjaasjanduse eriteadlased. Oli lootusi Prantsusmaalt kahte professorit saada, kuid senini ei ole see lootus teostunud.

Kuid raudsel tahtel saadakse üle kõigist raskustest. Hea tahe, hool ja armastus Kindralstaabi kursuste vastu on olnud praeguse kursuse juhi kolonel Rinki tegewuse põhijooneks.

Kindralstaabi kursuste kuulajate kaswatuses on kol. Rink saanud kursuste aateliseks juhiks, „kes kehastab noorte idee ja näitab noortele tee“. — (G. Suits).

Kindralstaabi kursuste kuulajaskonna õpetöö tõukejõuks on suur ja kauge aade — olla meie kaitsewäe kaswatajateks rahu ajal ja wastutawateks juhtideks lahinguwäljal.

A. J.

Lühike ülevaade endisest allohwitseride koolist.

Wabadussõja päivil asutati Tallinna meie sõjaväe täiendamiseks ja väljaõpetamiseks jalgväe jaoks — Tallinna tagawara rügemendi õpepataljon, kahurväe jaoks — kahurväe tagawara diwisjon ja ratsaväe jaoks — ratsa tagawara diwisjon.

Peale wabadussõja lõppu, kui wäeosad täiendust enam ei tarwitanud, kaotasid eelpool nimetatud wäeosad osalt oma eesmärgi ja ülesande.

Et ükski riik, eriti aga wäike riik, nagu Eesti, sõjast wõitjana väljatulles, käsi rüppe pannes rahulikult puhkama ei wõinud jääda, waid iga silmapilk walmis pidi olema kätte wõidetud õigusi kaitsma, selleks oli tarwis hästi organiseeritud ja välja õpetatud sõjawägi, mille eeltingimiseks on tubli ja ajakohaselt ettewalmistatud juhtkond.

Selle eesmärgi saawutamiseks muudeti Tallinna tagawara rügemendi õpepataljon, mis koosnes kolmest kompanist, jalgväe allohwitseride kooliks, mille koosseisu loeti 1. juunist 1920 a. arwates ka Tallinna kuulipildurite kompani, kahurväe tagawara diwisjon, nimetudes kahurväe allohwitseride kooliks, 15 maist 1920 a. arwates, ja ratsatagawara diwisjon — ratsaväe allohwitseride kooliks, 1. juunist 1920 a. arwates.

Kõik koolid allutati wahendita Sw. ringkonna ülemale. Endiste Tallinna tagawara rügemendi,

ratsa tagawara diwisjoni ja kahurväe tagawara diwisjoni majanduse jaoskondades moodustati kõikide koolide warustamiseks ühine majandusjaoskond, missugune allutati ratsa kooli ülemale. Koolide ülemaks määrati kol.-leitnant Buxhöewden.

10. dets. 1920 a. lõpetasid esimese lühendatud kursuse jalgväe koolis: jalgväe kompanis 66 õpilast; kuulipildurite komp 37 õpilast; kahurväe koolis 38 õpilast; ratsaväe koolis 56 õpilast — kokku: 197 õpilast.

22. jaan 1921 a. alates loetakse uue koosseisu järele kõik koolid üheks allohwitseride kooliks.

Jalgväe allohwitseride kool nimetati ümber allohwitseride õpepataljoniks, kahurväe kool — allohwitseride kooli õpepatariiks ja ratsaväe kool — allohwitseride kooli õpeeskadroniks. Allohwitseride kooli ülemaks määrati kol.-leitn. Kursk, kes pärast lühikest aega septembri kuus 1921 a. kindralstaabi kursustele astus, kooli kol.-leitnant Lõhmusele üle andis, kes jäi kooli ülema k. t. kuni kooli likwideerimiseni. Produktiivsem tööajajärk allohwitseride koolis tema iseseiswana õpeasutusena olemise ajas langeb 1921, 1922 ja 1923 a. peale.

Allohwitseride õpepataljoni tegewusest S. Ü. Õ. koosseisus.

Wabariigi Walitsuse otsusega 29. augustist 1923 liideti Sõjakool ja Allohwitseride kool ühte Sõjaväe ühendatud õpeasutusteks. Allohwitseride kooli õpepataljon nimetati ümber sõjaväe ühendatud õpeasutuste allohwitseride õpepataljoniks, sama eesmärgiga, nagu allohwitseride kooli koosseisuski

Sõjaväe ühendatud õpeasutuste formeerimise ajajärgul tuli tööd teha erakorraliselt rasketes tingimistes, kus sõjateaduses üldse ja eriti väljaõppe alal läbi löiwad ja eluõiguslusena järk-järgult maksma hakkasid ilma- ja wabadussõja saawatustena uued põhimõtted jalgväe tegutsemiseks nüüdseaja lahingus. (Jalgv. määr. I. osa ja Laske-eeskirj. jalgväe relwadele). Sellekohased õperaamatud ilmusid alles möödunud kursuse lõpul, mille tõttu tuli tarwitada kursuse jooksul käsikirju ja neidki oli wõimalik saada piiratud arwul. Kõigist neist raskustest saadi edukalt üle ja tehti ära suur hulk püsiwat ja wastutusrikast tööd, nii juhtide kui ka õpilaste eneste poolt.

Detsembri kuus 1923 a. lõpetasid allohwitseride õpepataljoni täieliku kursuse 319 õpilast, nendest I järgus noor. allohwitseridena 244 ja II järgus — kapralitena — 75 õpilast, kes laiali walgusid meie malewa ridadesse ja enesega kaasa wiisid kursuse jooksul omandud praktilisi kogemusi ja teadmisi, mida noorte õpetamisel wäeosades kahtlemata edasi andsid oma õpilastele, seega kaasa aidates meie noort malewat praeguse aja lahingu nõuete kohaselt edasi arendada ja kaswatada, ühtlasi arwuliselt rikastades teda ajakohaselt väljaõpetatud nooremate juhtidega.

Samal ajal lõpetasid ka allohwitseride õpepataljoni juures asuwa üleajateenijate allohwitseride kursuse 44 wäeosadest komandeeritud allohwitseri

ja rikastasid meie sõjaväge wärskendatud teadmistega warustatud nooremate juhtidega, kelle wäärtus seda suureni, et wäeosad eriti tol ajal wajasid instruktoreid nii noorte kui ka tegewasse teenistusse kutsutawate ilma sõjawäelise õppuseta kodanikkude väljaõpetamiseks.

Kursuse kestwus oli lühike, sest tekkis tarwitus seda lühendada ja õpilasi kiiremalt tagasi saata oma wäeosadesse, noorte tegewasse teenistusse wõtmise üldise tähtaja warema aja peale määramise tõttu, kui see eelmisel aastal oli.

Kursuse lühikese kestwuse peale vaatamata wõeti kinnitatud õpeprogramm täies ulatuses läbi, kusjuures õpilased olid teadmised omandanud kindlalt. Õpekursuse läbimine oli rajatud peaaesjalikult praktilistele wäljõppustele ja õpilaste teadmised sellekohastes õpeainetes olid tarwilisel kõrgusel. Peab meelde tuletama, et kursus oli esimene seesugune; alguses tuli rehkendada muuseas õpeabinõude soetamisega, mis wäga raskelt lahendataw oli, iseäranis õpeasutuste formeerimise ajajärgul.

Kursuse lõpetajaid käis terwitamas ka tolle aegne sõjaminister hra Anderkopp, tuletades neile meelde allohwitseride tähtsust meie sõjawäes.

Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema käsul formeerib õpepataljoni ülem kaadri ettewalmistamiseks kuni järgmise kursuse noorte kohale jõudmiseni õpepataljoni laskur kompanide kaadri allohwitseridest iseäralise „kaadri kompani“, mille ülesandeks oli täiendada allohwitseri puhtpraktiliste teadmistega.

Sõjaministri käsukirja № 101 põhjal komandeeriti 20. märtsil 1924 a. wäeosadest allohwitseride õpepataljoni juurde 487 noorsõdurit allohwitseri kutsule ettewalmistamiseks.

Sw. ühend. õp. aastapäew.

Sw. ühendatud õpeasutuste II kadettide kompani.

Peale tähendatud noorte kohalejõudmist korraldati õpepataljoni ülema käsul neile katse, et selgusele jõuda, kuiwõrd hästi saadatud noored ühes kui teises wäeosas esimese perioodi jooksul ette on walmistatud.

Tähendatud katsel tuli ilmsiks, et noored igas wäeosas isemoodi ettewalmistatud olid ja suurem jagu esimese perioodi jooksul nõrga ettewalmis-

tuse olid saanud, mille tagajärel neid esimeses perioodis ettenähtud ainetes järeleaidata tuli, mis üldist noorte kursuse õpeaega tundawalt lühendas, mille tõttu noorte kursuse lõpukatsetel teadmised nõrgemad olid kui eelmistel aastatel, mil õpepataljon täiendati oma ohwitseride poolt rahwawäe komisjonides wäljawalitud noortega.

Aspirantide kursused.

Kuna rahuajal tegewas wäes teeniwate kaadri-ohwitseride arw piiratud on, siis, loomulikult, ei jätku neist sõjaajaks, arwesse wõttes sõjawäe mitmekordset suurenemist ja erakorralist wajadust riwiohwitseride järele. Eesti wabariigi kaitsewäele tarwilise arwu nooremate juhtide ettewalmistamiseks mobilisatsiooni ja sõjapuhuks, kes kõikide wäeliikide vähemate wäe üksuste (kompani, eskadroni, patarei) osade juhtimist edukalt teostada suudawad, asutati 1922 aasta weebruari kuu algul Sõjaministri käsukirja Nr. 53 põhjal sõjakooli juure tagawarawäe aspirantide ettewalmistamise klass. Klassi juure said komandeeritud kõik need samal aastal kaitsewäkke teenistusse wõetud ja wäeosadesse saadatud noorsõdurid, kes kõrgema, ehk täieliku keskkooli hariduse omandanud, kus nad 11 kuulise kursuse läbi läksid, mis omakorda kolmeks perioodiks jagunes:

I reamehe ettewalmistus,

II allohwitseri (jao ülema) ettewalmistus,

III ohwitseri (rühma ülema) ettewalmistuse teoreetiline osa.

Kursustele komandeeritud noorsõdurid omandasid nimetuse „asekadetti“. Klassi ülemaks ja tegelikuks juhiks määrati alamkapten (nüüd major) Uuskam, kes klassi formeerimise tööd 15. webruariks lõpule wiis.

Jaanuari kuul 1923 aastal, peale 11 kuulist kursust, mille kõik 15 esimese kursuse asekadetti lõpetasid, saadeti nad jalgwäe osadesse laiali oma sundusliku aja wäljateenimiseks ja praktiliseks riwiohwitseri kohustele ettewalmistamiseks. Sundusliku teenistusaja lõpuks ühendati lipnikkudeks neist 13, kuna 1 õnnetut surma sai (uppus) ja 1 kaitsewäe teenistusest enne sundusliku aja wäljateenimist wabastati.

Wabariigi Walitsuse poolt 26. jaan. 1923 a. wastuõõetud seadusega nimetati tagawarawäe ohwitseride ettewalmistamise klass ümber aspirantide kursusteks ja asekadetid aspirantideks. Sama aasta 29. augustil, kui Sõjakoolist Sõjawäe Ühendatud õpeasutuste kadettide Pataljon moodustati, wiidi aspirantide kursused üle kadettide pataljoni koosseisu.

Teine kursus (nüüd juba aspir. kursus) algas 1. märtsil 1923 a. ja lõppes 1. weebr. s. a. Kursuslasteks aspirantideks komandeeriti otsekohe rahwawäe ülemate juurest sunduslikku wäeteenistusse kutsutud wastawa haridusega noored. Muist neist on juba lipnikkudeks ühendatud ja reserwi lastud, kuna teine osa weel sunduslikku aega wäeosades teenib ja alles käesolewal sügisel teenistusest wabaneb. 1923 a. augusti kuul said kaks aspiranti taktisel õppusel miinipildujaga töötades kerge miini enneaegse lõhkemise tõttu raskesti haawata, mille tõttu neil wõimalus puudus kursust lõpetada.

Tugenedes tõsiolule, et osawaks meistriks saab ainult siis, kui ise kõike kaasa teha — on ka kursuste töö kogu raskuspunkt kontsentreeritud praktikasse. Ja ei saa salata, et see meetod senini soovitud tagajärgi poleks annud. Kursuste programmis on peale üldtarwilikkude sõjateadmiste erilist rõhku pandud eeskujuliku lahingulise wäljaõppe peale. Peale selle on suur osa programmist pühendatud ka individuaalsele kehalelisele wäljaarendamisele, et saawutada nõuetele wastawat kehakultuuri niiwõrd, kuipalju lühikene aeg seda üldse lubab.

Käesolawa aasta kewadel komandeeriti kursustele, seekord juba peale kahekuulist wäeosas

Sw. ühend. õp. aastapäew.

Aspirantide kursuse I-ne lend Sõjawäe
ühendatud õpeasutustest.

teenimist, hariduse suhtes nõuetele vastavad noorsõdurid, üldarvus 47 meest, kus nad juba jalgwäe ja kahurväe aspirantide kursuste wahel ära jaotati. Wiimased kursused wiidi Sõjawäe ühendatud õpeasutuste koosseisu õpeasutuste formeerimisega, kuid tegelikult algab töö neil kursustel käesolewa aasta kewadel. Kursuste ülema kohuste täitjaks määrati kapten Rägo.

Esimese kursuse lõpetajatest andis üks aspirant käesolewal aastal ohwitseride kursuste juures eksternina eksami ära ja omandas alalise wäe ohwitseri kutse. Wiimast kutset kawatsewad samal teel omandada ka kolm teise kursuse aspiranti, kelle sunduslik teenistuse aeg 1. septembriks s. a. lõpeb.

Päewale.

Ajuwad mõtted Sw. ühendatud õpeasutuste aastapäewa puhul.

I.

Täna pühitsewad Sw. ühendatud õpeasutused praeguses koonduses oma esimest tegewuse aastapäewa.

Aastapäew.

Sel puhul on kohane heita pilku eesmärkide, ülesannete ja kaugemate sihtide walda, mis temalt taotletakse.

2.

Iga kaasaja silmapilgu tuulde wirru uppuw nähtus ja toiming on tähtis ja suuremõtteline, kui tema on tingitud ajaloo paratamatust tarwidusest, kui tema on sunnit ajaloost ning, kui tema mõtteid ja sihte juhiwad salajased ajaloolised, eduühendawad teed. Siis ei ole inimesel, päewas tegutsejal, kartust eksida. Siis täidab tema ajaloolist ülesannet.

3.

Meie maa on olnud rahwaste wõitluste talleimaa.

Meie rahwas on ajaloo wältel olnud teiste rahwaste jalus ja sõjakamate naabrite walitseda. Maa wälise saatuse määrajaks on olnud Balti mere rannikust ülekäiwad wõõrad sõjajõud.

Millalgi ei ole aga jaksanud meie rahwas, wäljaarwatud meie ajaloo esimene koidik, Lembitu aeg, ise wõitlusse astuda ja temast asunud maal, Soome lahest Walgani ja Saartest Pihkwani, iseseiswana suweräänsena walitsema jääda.

Millest see tingit? Meie rahwa wähesusest, jõuetusest? Meie halwast geograafilisest, sõjalisstrateegilisest seisukohast?

Ei.

4.

Meie rahwas on olnult ainult maaharija rahwas. Ader ja reha on olnud tema tööriistad, wikat ja labidas.

Meil puudus iseseisw riikline korraldus, meil puudus sõjaline kultuur.

See on teinud meid wõõrastele sõjakatele naabritele kergesti orjastawaks. See on kõitnud meid maa külge ja seadnud pealtwaataja seisukorda.

Ainsama heledama tähena meie tumedas ajaloo taewas paistab meile riikliselt meie ajaloo algjärk, esimene wabaduse wõitluste aeg, Lembitult äkitselt muutunud olukorras suurejooneliselt algatud riiklise korraldamise ajajärk.

Palju sellest ajajärgust olewad andmed tõtruud, on raske eritleda, kuid on selge: see oli aeg, kus meid ümbritsewad rahwad ja jõud ei olnud meist üld ei ka sõjakultuuriliselt kõrgemal. Meie olime samal arenemise astmel, kui toleaeagsed meie naabrid. Selle tulemus oli: meie tundsime endid nende hulgas ühewäärilistena.

6.

Sellele järgnes aga aegjärk, mis sai pöördeks kogu meie ajaloole, mille saatuslisi tagajärgi kannab meie maa weel praegugi. See oli sakslaste tulek ja Eestimaa wallutamine tule ja mõõgaga.

7.

Mis oli sakslaste tulek ja millest on tingitud meie nii äkiline orjastamine?

Sakslaste tulek, olles kõige lähedamas ühenduses Euroopa tolleaegsete majandusliste mõjudega, mis suurte kaubitsemisteede näol läbi lõikasid Euroopa ja Aasia maaalad, tõmmates ajaloo keerdu uusi rahvaid, kaubitsemisteede näol, üheks missuguseks oli ka mööda Soome lahte minew Lääne ja Ida „Suur kaubatee“ ja tema otsem mannerharu läbi Eestlaste maa, Riia lahest Pihkwa, millest ajajooksul kujunes sissetunginud sakslaste võimukants — Hansa ühing, — oli siiski üheks meie esiwanemate äiklise poliitilise iseseiswuse kaotamise põhjuseks madalama kultuuri, madalama sõjakultuuri allajääk kõrgemale kultuurile. See oli vähema kultuuri lämmatamine kõrgema kultuuri poolt. See oli raudkiwri, mõõga ja oda wõit wibupüssi ja noole üle.

Kuid siiski, milline wahe tulemuses: siis lõplik rammetus, orjastamine, nüüd wõit ja rahwusline iseseiswus.

9.

Millest niisugune wahe?

Peale soodsama rahwuswahelise konjukturi oli üheks selle põhjuseks see, et meie rahwas oskas wiimases iseseiswuse sõjas käsitada neid wõitluse wahendeid, millega temale sõjaliselt peale tungiti, et wiimases sõjas oli tema üldkultuuriliselt ja sõjatehniliselt oma wastase kõrgusel. See on suurim lahkuminek, mis eraldab meie wiimast iseseiswuse sõda Lembitu päiwi kramplikkudest heitlustest.

10.

Sakslaste wõiduga ja „raudriides piiskopi“, Alberti, sõjalis-kiriklise organisatsiooni, mõega-wennaste ordu, asutamiseega meie maal waibub

Sw. ühend. õpeasutuste aastapäew.

Kehalise kaswatuse kursuste I-ne lend.

Asjata teewad warbolased katseid waenlaselt wõetud patarellidega (milline paralleel praeguse aja sõjaga!), asjata katsuwad eestlased tarwitada lahingus sakslastelt wõetud raudriiet — see on täpe kõrgema sõjalise kultuuri ja tehnika wastu.

Wõimetud wõtma oma peale ajaloolist ülesannet, millega sakslased meie maale, Balti rannikule ilmusid, kaubitsemist Ida ja Lääne wahel, ja jõuetud sissetungijaid sõjaliselt tagasi tõrjuma — langesid eestlased wõõra wõimu alla ja aastasadadeks.

8.

Meie esimesel wabaduse sõjal ei puudu üllatawuseni ühised paralleelid wiimase wabaduse sõjaga.

Olukord — rahwas samuti, kui äsja lõppenud iseseiswuse sõjas, vähemad erandid wäljaarwatud, ühtlaselt sissetungijate wastane, kuid organiseerimata, sama aineline warustamatus, kui äsja; was-tupanu tuli organiseerida sõjamõllus, samuti kui siis.

meie rahwas awalikult ajaloo näitelawalt tahaplaanile, orjastatud rahwa seisukohale, kõiitudes aastasadadeks adra ja reha külge. Kodukoldes, metsatukkades, taludes, mõisawäljadel, pärisorja suits-sonni katuse all hingitseb nüüd meie rahwa mõte ja meie elu. Kodumaa ajaloo määrajaks on wõõrad.

11.

Ordo pika kestwusega, siis Daani, Poola, Rootsi ja lõpuks Wene riikline ja sõjaline wõim käiwad waheldamisi üle meie pinna. Meie rahwal ise ei ole aga maa saatuse kohta midagi öelda. Wana mälestus endisest iseseiswuse ajast tõukab teda küll ajutistele mässudele, kuid olles piiratud suuremast sõjalisest jõust, ise aga adra küljes täiesti paljaste kätega, olid need mässulised puhked mõistetud juba alguses surmale.

12.

Siis tekib uus idee, kultuur, waimujõud. See on meie rahwa instinktiivne ajalooline saawutus.

Kui oli võimata waenlast võita, wabaneda orjusest wahenditult füüsilise jõuga, siis pidi pääsema kütketest hariduse ja kultuuri walgusel.

13.

Hakkab aeglane, ühesoodne, wisa, aastasadu kestew ülespoole ronimine, kuni wiimastel aastakümnetel jõuame oma walitsejatele kultuuriliselt järele, ettegi. Nüüd oli tee wõitlemiseks siledam ja wäljawaated lootusrikkamad. Tarwilik kultuuriline tasapind, soodne ajalooline konjunktuur ja oskwa haarata kätte aja sõjatehnilised wõtted, oli see, mis wõimaldas meile astuda uude ajajärku, iseseiswuse ajajärku. Wabadussõjas löime iseseiswa Eesti. Eesti iseseiswuse wõitluses on wabadussõjal tähtsam ja otsustawam koht.

14.

Millised wäljawaated paistawad meile käesolewast uuest ajaloolisest ajajärgust? Ei ole miskit, mis wõiks meid kohutada. Lootus pikema, õnnelikuma omapärase elu peale on suur. Nüüd jatkame seda, mis oli sunnitud äkitselt lõpetama Lembit.

Sellest seisukohast sõjalise kultuuri lewitamise tööd waadeldes seisame suure ja ajaloolise tähtsusega töö ees.

15.

Milles seisab meie sõjalise kultuuri lewitamise sügawam mõte? Meie, äsja alles iseseiswaks saanud, ei tarwitse propageerida ega jäljendada suurriikide militarismi ning militaristlist waimu. See on wõõras meie rahwa iseloomule, tema ajaloolisele mõtewiisile. See on mõtetu rahwa olemusele. Kuid sõjaline kultuur on tungiwalt tarwilik ka meie rahwale. Ajaloolised õpetused, mis näitawad meie orjastamise ja wabanemise põhjuseid, olgu tulewikus meile teenäitajaks.

Meie rahwas ärgu unustagu omandamast ja käsitamast ka sõjalist kultuuri. See on tähtis isearanis praegusel ajal, kus iga isik on kistud wõitlusse, olles sunnitud iga minut walwel olema ja relwa haarama, seda rohkem weel rahwas. Sõjaline kultuur ärgu olgu wõõras kogu meie põlluharijale rahwale. See on uue olukorra uus nõue.

16.

Adra ja reha kõrwa astugu ka püss ja kahur. Meie oleme maaharija rahwas — ja selleks ka jääme.

Meie mõtted liiguwad põldudel.

Kuid meie tahame neil põldel olla iseseiswad. Meie tahame olla ise oma tööwilja lõikajad. Wäljast tulnud wõimu katsetele peame wastu astuma sõjaliselt. Sellest tuleb ka meie sõjaluse tarwidus.

Oleme jõudnud ajajärku, kus nagu muistsel ajal, oleme sunnitud kündma, relw wõõl.

Tänapäew nõuab kogu rahwa sõjawäestamist.

Sellepärast on saanud sõjawäeline instruktor ka rahwa elu lahutamatuks tarwiduseks.

17.

Kuigi meie omi sõjalisi teadmisi praegusel momendil otsekoheselt kasutada ei saa ja seepärast tänapäewases rahwa jõudude kulutamises asjatud näiwad — peame meie siiski külwama laialistesse rahwa hulkadesse sõjalist kultuuri, et silmapilgul, kui meil tuleb ajaloo sunnil wälja astuda oma huwide eest, meie rahwas kogusummas oleks sõjaoskuslikult nõutawal kõrgusel. Sellega hoiame ära soowimatud muudatused meie rahwa elus. Sellega saame suuremal määral oma endi pere-meesteks, mis iga rahwas raugemata soow.

Selles seisab tänase aastapäewa tähtsus.

P. U.

Rootsi sõjawäest.

Rootsi sõjawäe juhatus.

Rootsi põhiseaduse järele on sõjawäe kõrgem juhtimine kuninga käes. Tegelik juhatamise usaldab tema aga kaitseministri-le, kes sel juhtumisel juhib kaitsewäge kuninga nimel. Kaitseminister (Chefen för lantförswarsdepartament) on ühtlasi ka walitsuse liige, kuid omas tegewuses on wastutaw ainult kuninga ees, kellele ta lähemaks nõuandjaks ning kõikide sõjawäkke puutuwate küsimuste ettekandjaks.

Kaitseminister teostab juhtimist kahe orgaani kaudu: 1) kuningliku kantselei ning 2) kaitsedepartemangu komandokspeditsiooni kaudu (wiimane wastab staabile). Mõlemad orgaanid on üksteisest rippumatud (paralleelsed) ning nende tegewust ühtlustab kaitseminister.

Kuningliku kantselei kaudu teostatakse kõik sõjawäe kohta walitsuse poolt tehtud otsused, nagu eelarwe, koosseisu, pensio-

neerimise, ohwitseride teenistusest wabahtamise jne. küsimused. Kõik otsused, mis kuninga poolt kinnitatud (wiimane on ka walitsuse istangute eesistuja), ning kaitseministri poolt kontrassigneeritud, awaldatakse täitmiseks kuninglikkude kirjjade, tsirkulääride j. m. näol kantselei kaudu.

Juhatus-staabina esineb komando ekspeditsioon, mille kaudu juhatakse sõjawäe operatiivselt. Komando ekspeditsioon on õieti sõjawäe tegelik juhi (käesolewal juhtumisel — kaitseministri) algatuste teostamise aparaat. Kaitseminister käsleb ainult komando ekspeditsiooni kaudu.

Komando ekspeditsioon käsib küsimusi, mis puutuwad sõjawäe ettevalmistusse, mobilisatsiooni, määrustikkude wäljatöötamise, warustamise jne.

Mainitud asutuse eesotsas seisab komando ekspeditsiooni ülem, kes on ühtlasi ka kaitseministri lähemaks nõuandjaks.

Sw. ühend. õp. aastapäew.

Sw. ühend. õp. kadettide patarei.

Kõik korraldused, mis awaldatakse täitmiseks wäeosadele, wäljendatakse kindral orderites.

Kaitseministri koha peal wõib olla ka eraisik. Ta esineb sõjawäe poliitilise juhina. Et ta kõikides sõjawäelistes küsimustes mitte küllaliselt kompetentne ei saa olla, on tema lähemaks nõuandjaks komando ekspeditsiooni ülem.

Sõjawäelise iseloomuga organisatsioonid Rootsis:

Kütiseltsid. Tähtsamad seltskondlised organisatsioonid, millel teataw sõjawäeline iseloom ning millede eesmärk on toetada sõjaajal riigi kaitsewägesid, on suurearwulised kütiseltsid, ning ühine autokorpus. Kütiseltside tegewust juhitakse kaitseministeeriumist, kus on wastaw sektsioon. Juhtimine seisab peaasjalikult laskekawade kokkuseadmises ning igasuguse abi ja toetusrahade määramises. Kütiseltside seesmine kord on muidu aga täiesti autonoomne.

Toetusena kütiseltsidele oli minewal aastal riigi eelarwes ettenähtud 1.250.000 krooni.

Üldiselt on mainitud seltsidel järgmine organisatsioon.

Kütiasjanduse eestkostjaks on kuningas. Kõrgema juhtiwa asutusena esineb kaitseministeeriumi juures asuw „kütiasjanduse sektsioon“, kes juhib ning ühtlustab kütiasjandust kogu riigis. Kütiasjanduse sektsioonile alluwad 27 kütiihingut, mis on wahepealseteks administratiiw instantsideks sektsiooni ning kohapealsete seltside wahel.

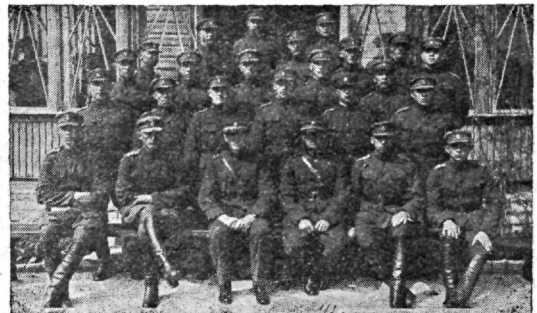
Seltside arw ühingus on muutlik — harilikult 10—12 ümber. Samuti kõikuw on ka liikmete arw.

Igal seltsil on oma sissesead, tiir jne. Laskeharjutusi peetakse wahetpidamata nii hästi talwel, kui suwel. Püssid ning laskemoon antakse kütiseltsidele riigi poolt, iga 10 mehe peale umbes üks püss. Küti asjanduse korraldamiseks ning kontrolleerimiseks komandeeritakse iga ühingu juurde üks ohwitser.

Iga selts korraldab iga aasta küti peo. Liikmetel on õigus peole sõita sõjawäe sõidu tariifi alusel. Pidudel jagatakse wälja igasuguseid aumärke, preemijaid jne.

Stockholmis ilmub ühine kütide ajaleht, mis käsitab kõiki kütiasjandusse puutuwaid küsimusi. Iga liige on kindlustatud laskmise juures juhtuwate õnnetuste wastu.

Mobilisatsiooni korral kutsutakse kütiseltside liikmed sõjawäkke üldistel alustel. Praegu on kütiseltside liikmete üldine arw üle 250.000 ning kaswab alatasa.

Sw. ü. õp. Tehnika kompani.

Sw. ühend. õp. aastapäew.

Opepatarei laagris õppusel.

Autokorpus. Teine suurem sõjawälise iseloomuga organisatsioon on n. n. „autokorpus“, mille eesmärk on organiseerida ning ära kasutada sõja otstarweteks kõik era kergeweo autod ja mototsiklid. Neist moodustatakse side teenistuse üksused ning antakse sõjaajal peajasjalikult operatiiv staapide juurde. Wastawalt organisatsiooni põhikirjale peawad kõik auto-

omanikud omad autod registreerima autokorpuses ning sõjakorral nad otsekohe wiimase käsutusse andma. Autokorpus wõtaw osa ka igal aastal korraldawatest sõjawäelistest manööwritest.

Ümber sarnase organisatsiooni loomisele tuleks asuda ka meil, sest autode arw on selleks juba küllaldane. x.

Territoriaal wäeosadest Nõukogude Wenemaal.

(Lõpp).

Juutiwa ja poliitilise koosseisu tegevus territoriaal diviisi koosseisu mittekuuluwate kodanikkude õpetamisel.

S. S. S. R. 8. VIII. 23 a. dekreedid p. p. 19—30 järele wiiakse kodanikkude sõjawäeline ettevalmistus läbi kogu S. S. S. R. territooriumil: eelteenistuse kohustuselistega, teenistuse ja wanema ealistega, kes ei olnud wõi ei ole kohustatud teenistust läbi minema punawäe ridades, ja lõpuks, kordamise õppused tagawaras olewate aastakäikudega.

Sõjawäelistele õppustele kutsutakse eelteenistuskohustuslised juba 19 eluaastast. Kuni selle ajani, juba 16 eluaastast hakates, wõetakse kohaliste kodanliste asutuste jõudude ja abinõudega eelteenistuskohuslike noorsooga läbi nende esialgne sõjawäeline kaswatus ja ettevalmistus, mille eesmärgiks on kehaliselt terwete ja waimliselt kindlate noortemeeste arendamine, kellel ühes sellega ei puuduks ka arusaamine sõjaasjandusest. Niiviisi ei saa sõjawäe walitsuskond teenistuse algul mitte enam toorest materjali, keda tarwis hakata õpetama alles abitsast, waid noorsoo, kes tarwitseb weel ainult spetsialiseerimist.

Milles seisab töö ülemaalmimetatud elanikkudega ja missuguste abinõudega tuleb see territoriaal diviisi seisukohalt waadatuna läbiwiia?

Nagu teada, mahutab territoriaal diviis oma alla teatava kindla piirkonna ja seepärast peab territoriaal diviisi esimeseks ülesandeks olema oma piirkonna eelteenistuskohuslike noorsoo sõjawäeline ettevalmistus. Mida täielikumalt on piirkond oma alla wõetud, mida põhjalikumalt on teostatud eelteenistuskohuslike kodanikkude sõjaline ettevalmistus, seda suuremaid tagajärgi saawutatakse nende õpetamisel territoriaal diviisi wahelduwas koosseisus olemise ajal, seda hõlpsam on nende walik ja ametialadele jaotamine wahelduwas koosseisu määramisel.

Kuid kas on praegusel ajal wõimalik piirduda territoriaal diviisile ainult oma piirkonna eelteenis-

Meelelahutus wabal ajal.

tuskohusliste ettevalmistamise ülesandeks tegemise? Silmaspidades, et käesoleval ajal territoriaal komplekteerimise süsteemile on üleviidud ainult osa endiseid kaadri diviise ja et kaadriwäeosad on võimetud kõiki ülejäänuid wabariigi maaala osi oma alla wõtma, tuleb suuremal osal territoriaal diviisidest eelteenistuskohusliste sõjalise ettevalmistamise mõttes oma tegewuse ala märksa suurendada, wõttes oma peale ka naabruses olevate nende komplekteerimise piirkonda mitte kuuluvate eelteenistuskohusliste ettevalmistamise kohustuse.

Teiseks, territoriaal osade peale pannakse veel komplekteerimise wahelduwasse koosseisu mittekuuluvate teenistuskohusliste ja wanemate aastakäikude sõjawäeline ettevalmistus ja kordamise õppused tagawarawäelastega.

watele kroonu warustuse ja toidu määramata, wäljaarwatud relwad, lahingmoon, õpeabinõud, kaewurriistad, küte ja walgustuse ained ja küte materjaal kutsutawa poolt kodust ühestoodud toidu ainetest toidu valmistamiseks ja teatawad summad kogumise punkti kantseleilisteks ja majanduslisteks kuludeks.

Linnades ja tööstuslistes keskkohades wiiakse wäljaspool wäeosaline õppus läbi wähe teisiti. Ehk lühiajaliste koondõppustele kogumised teatawatel tingimistel on ka siingi täitsa wõimalikud, tuleb sagedamini õppuste läbiwiimisel piirduda siiski ainult lühikeste, 2—3 tunniliste kogumistega tööst wabal ajal. Jseenesest arusaadaw, et sarnane lühike õppuse aeg teeb töö tuntawalt keerulsemaks, kuid selle juures ei takista wiimane sugugi nende

Sw. ühend. õp. aastapäew.

Allohwitseride õpepataljoni staap laagris.

Sõjaline ettevalmistus ülnimetatud kategooriatega wõetakse läbi tähtaegadel, mis on kindlaks määratud 8. VIII. 23 a. dekreediga, ja nimelt:

a) Eelteenistuskohuslistega wõetakse kahe aasta jooksul läbi 360 tunniline õppus, kogu kokkuwõttes 60 täit õpepäewa, iga aasta a 30 päewa;

b) teenistuskohusliste ja wanemate aastakäikudega — 5 aasta jooksul kogu summas 8 kuud, s. o. sama ajaga, missugune on määratud territoriaal osade wahelduwale koosseisule; õppus nendega wõetakse läbi wahelduwale koosseisule määratud õpekawade järele;

c) wäe tagawaras olevatega, 3 korda kogu nende tagawaras olemise aja jooksul, kusjuures üksik kogumine ei wõi kesta üle 30 päewa.

Eelteenistuskohuslaste õppuste eesmärgiks on üksikwõitleja ettevalmistus, teenistuskohusliste ja wanemate aastakäikudega — ettevalmistus tegutsemisele wäeosas koosseisus ja koondatud wäeliikide ühendustes. Tagawarawäelaste õppuste ülesanne on wärskendada nende ennemini omandatud teadmisi ja anda uusi.

Territoriaal diviisi koosseisu mittekuuluvate kodanikkude sõjawäeline õppus teostatakse kahte wiisi: wäeosas ja wäljaspool wäeosas.

Wäljaspool-wäeosaline õppus wõetakse läbi küldes lühiajaliste, kuni 5 päewa wältuseni ulatavate, koondõppuste näol 2—3 walla peale selleks ühiselt korraldatud õppewäljadel, kokku kutsuta-

asutuste ja ettewõtete tegewust, kuhu õpetatawad oma teenistuse suhetes kuuluvad.

Territoriaal diviisi koosseisu mittekuuluvate kodanikkude wäeosaline õppus erineb tuntawalt nende wäljaspool wäeosalisest õpetusest. Wäeosalisel õppusel olevad kodanikud saawad täieliku kroonu ülespidamise, õppused on vähemalt 2 nädalised ja toimetatakse wõimalust mööda mõne wäeosas juures.

Wiimasel juhtumisel, et hoiduda raudteede ülearusest koormamisest, lubatakse õppustele kutsutawaid wäeosade juurde mitte nõuda, waid koguda neid 2—3 naabruses olevast maakonnast, mõnedel juhtumistel ka kogu kubermangust, kuhugi ühte õpepunkti, harilikult mõnda maakonna linna, kuhu juba aegsasti on lähetatud tarwisminewad juhid ja poliitilised tegelased. Peale selle peawad nimetatud punktid õppuste alguks korraldatud olema ka majandusliselt ja õppuste suhtes.

Eelteenistuskohuslistega wõetakse läbi kogu õppus wäljaspool wäeosaliselt; teenistuskohuslistega 6 kuud wäljaspool wäeosaliselt ja 2 kuud wäeosaliselt, tagawarawäelastega 15 päewa wäeosaliselt ja sama palju wäljaspool wäeosaliselt. Muidugi, kohaliste olude ja wõimaluste kohaselt ja wastawalt sõjawäe walitsuskonna poolt antawate summade suurussele ja wiimaks puht sõjapoliitilistest tarwidustest wäljamineks on kaldumised aja mõttes sinna ehk teisele poole alati wõimalikud. Kõike ettenäha on wõimata.

Sõjawäelise ettevalmistuse teostamine, nagu juba ülal näitatud oli, pannakse juhtiwa ja poliitilise koosseisu peale, keda kasutakse selleks ära koondõppuste waheaegadel. Wiimaste tegewus ei tohi awaldata takistawat mõju territoriaal diwiisi ja wahelduwas koosseisus olewa meeskonna õpetegewuse peale. Sellest hoidumiseks tuleb aegsasti kokkuseada õpekawa kogu aasta peale ette. Wiimases tuleb täpselt ära tähendada õpeaja terminid ja wältus iga teenistusea kategoriale eraldi, samuti ka wäeosa oma põhitöö ühes täieliku ja igakülge õpejõudude ja õpeabinõude äratähendamiseks. See kawa seatakse kokku kõrgema wäejuhi poolt antud juhtnõuude järele.

Territoriaal diwiisi koosseisu mitte kuuluwate kodanikkude õpetamise alus on tarwilik sõjawäe juhtide ja kohapealsete sõjawäeliste komandantide

on aluseks igasugustele riiklistele arwestamistele sõjalise jõu korraldamise alal.

Teenistuskohusliste arwestamise kõrwal on woenkomatil weel teine, mitte wäheema tähtsusega ülesanne — eelteenistuskohusliste ja wanemate aastakäikude õpetamise administratiivne eelkorraldamine ja läbiwiimine. See seisab, esiteks, woenkomattide käes olewate arweandmete põhjal kogumise piirkondade ja õpepunktide kindlaksmääramises, teiseks — õpepunktide korraldamises ja nende tarwiliste õpeabinõudega warustamises, kolmandaks — õpetamine tööle tõmmatawate tagawarawäes olewate juhtide koosseisu iga punkti järele kindlaks tegemises, neljandaks — kõikide sõjawäeliste õppuste teostamisega ühenduses olewate küsimuste kooskõlastamises kohaliste walitsuse wõimude, partei organisatsioonide ja kutse-

Sw. ühend. õp. aastapäew.

Allohwitseride õpepataljoni laager
Pääskülas.

— woenkomattide — alaline käsikäes käiw töö, sest esimeste peal lasub kogu tegelik õpetamise töö, kuna woenkomattide ülesandeks on nende õppuste eelkorraldamine ja administratiivne juhtimine, wõttes aluseks diwiisi ülemate poolt antud juhtnõu. Peale selle on woenkomatid weel siduwaks lüliks sõjawäe juhatuse ja kohaliste walitsusasutuste ja parteiliste organisatsioonide wahel, misugune asjaolu on kohalise rahwa sõjawäelise ettevalmistamise läbiwiimisel wäga suure tähtsusega.

Lõpuks on tarwis peatada eraldi weel woenkomattide tegewuse juures.

Nagu teada, on woenkomati ülesandeks kõige esimeses joones piirkonna sõjawäekohusliste arwestamine. Sõjawäekohusliste arwe andmed

ühingute nõuetega, ja wiendaks — aasta jooksul läbiwõetawate sõjawäeliste õppuste läbiwiimise kohta diwiisi ülemale oma arwamiste awaldamises.

Oma ülesannete läbiwiimiseks on woenkomatil peale tema administratiivn aparadi weel instruktorid — organisaatorid, keskmiselt 2—3 isikut ühe maakonna peale, kes tegelikult ongi woenkomattide kohapealsed korraldustööde otsekohesed teostajad, saades juhtnõuud woenkomatilt.

Tagawaras olew juhtide koosseis tõmmatakse õpetamise tööddest osawõtma ainult neil juhtumistel, kui punawäel selleks tarwisminewate juhtide arwu eraldamine enesel üle jõu käib.

Tagawara juhtkoosseisu õpetegewusele kutsumine sünnib eriliste juhtnõuude kohaselt ja igakord kõrgema wäejuhatuse erilise korralduse põhjal.

Piilkonna wanem.

Keskhoonmik.

Õpewälja läänepoolses osas, warjurikkas lehestikus paistawad kaks inimkogu. Wähemas umbes 10 sõdurit, suuremas 5—6 korda rohkem.

Wähemas koonduses annab kompani ülem rühmawanematele ja jaoulematele piilkonna ülesannet, äramärkides olukorda, naaberwäeosasid ja toetusosade asukohti.

Wähemad ülemad kuulawad seletust pühaliku waikuse ja tählepnekuga, kõrwa taha pannes ka kõige vähematki asja. Kompani ülem weel piilkonna wanemat määranud ei ole. Häda sellele, kes määratakse. Hull, kui ülesannet ei tunne.

Suuremas „kambas“ on elu hoopis teistsugune. Igaüks lamab niiviisi, kuidas mugawam, krae

Sõjawäe ühendatud õpeasutuste allohw. õpepataljon.

Raskekuulipilduja toimkond suuskadel.

nööbid lahti, rakmed pea all, relwad puu najale toetumas.

Harutatakse ja waleldakse tänase ülesande üle, mida kompani ülem praegu annab. Siin on ainult teada, et eel seisab piilkonna tegewus.

Harutamine ja pikutamine on nõnda hoos, et ei märgata isegi ülemuste juuretulekut, ja alles käskluse peale — „püsti“ „rännak kolonni — kogu“ ärgatakse nagu unest, korraldakse kiirelt rakmed, haaratakse relwad ja kogutakse kolonni.

Siinsamas moodustab rühmawanem waenlast kujutawa salga, määrab sellele wanema ja saadab tema kättenäidatud kohale wälja.

Ülejäänud mehed jääwad pealtwaatajateks ja arwustajateks. Piilkonna wanem kogub omad mehed kokku ja hakkab neile olukorda ja ülesannet seletama: „meie oleme 2 pataljoni 2 kompani 1 rühmast wäljasaadetud 2 laskurjagu piilkonnaks jne. . . . ülesanne on meil kindlaks teha seisukoht“.

Piilkonna wanema peas käiwad mõtted risti ja põigiti: kas jäi midagi seletamata, piilkonnale arusaamatuks. Midagi enam meele ei tule, pea nagu korraga tühjaks aurand.

Arwustajate pilgud on kibedad, räägitakse midagi oma wahel, see laseb oletada, et kõik ei ole korras.

Miinused ja wead — kirjutawad paberile arwustajate pliiaitsite südamed.

Wäike puhkeaug.

„Lahingu olukord“ — see on kompani ülema käsk. „Juhkam ja Tamm, lähete ette eelpluuriteks“ — teeb piilkonna wanem korraldusi ja määrab oma juure „südame“ mehed, lepemärkide wastuwõtjad. Nüüd alles tuleb tal meele, et lepemärgid andmata, mida kohe teeb.

Piilkond liigub.

Piilurid, enese wahel silmsidet pidades, liigwad edasi ettewaatlilikult, kasutades warjukaks liikumiseks lohke, nõlwa ja puid. Kahtlastel kohtil antakse „südamele“ lepemärk ehk oodatakse seda järele.

Niiwiisi liikudes jõutakse maastikule, kus waenlane peaks asuma. Senini midagi kahtlast näha ei ole, ka siin midagi ei märgata.

Edasi!

Hurra! hurra!

Pauk, padrunite paugud, kärstajate klärin, hüüded. . .

Wasakult tungib waenlane peale ja häwitab piilkonna.

Piilkond oli liikunud suunast paremale ja waenlasest mööda läinud, kes end oli kaewustanud wasakul olewatel küngastel.

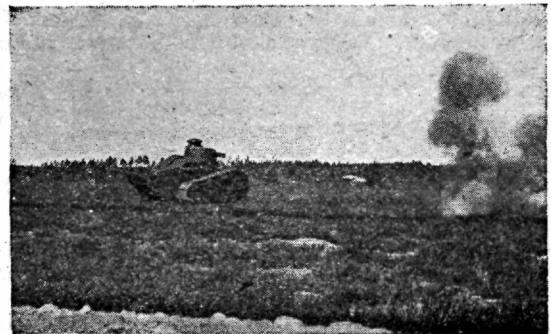
Kurwa ja nukra näoga sammub piilkonna wanem metsa ääre, kus kompani ülem ja arwustajad ootawad. . .

„Ülesannet ei antud korralikult . . . ei määratud sidumispunkti . . . terve rida puudusi ja wigu niihästi tehnilisi kui juhatamises“ — toowad arwustajad oma paberil ilmsiks.

Piilkonna wanem wõtab kõik arwustused tumma waikusega wastu. Mõtted on segi: esimene juhatamine ja mokas. . .

Aga kui niiwiisi tegelikus lahingus juhtub. . . Kole. Pisar ilmub piilkonna wanema palgele.

R. T.

Tank lahingus.

Kodusõja määrustik.

La France Militaire, 8. augustist s. a., toob ülemise pealkirja all kirjutuse Nõukogude Wene kawakindla kihutustöö kohta välismail kodusõja tekitamiseks. Toome alamal selle kirjutuse peavõited.

Alati on kasulik teada hädaohtu, mis meid varitseb. See on üks neist tingimustest, mille kaudu meile võimalikuks saab end hädaohu eest hoida. On seepärast kasulik awalikkuse ette neid võtteid tuua, millede kaudu Nõukogude Wene walitsus, kelle liigete oskust ja asjatundlikkust käesolewal korral eitada ei maksa, mujal mail rewolutsioone mõtleb korraldada, rewolutsioone, nagu see, mis Wenemaal tema praeguse korralduse on annud. Abinõud nende võtete selgitamiseks annab Trotski ise oma kõnega, mille ta mõni aeg tagasi Sõja akadeemias pidas. Läheb waja, ainult analüüserrida seda kõnet, nii nii nagu see Nõukogude lehtedes edasi on antud, et selle kihutustöö kohta selgusele jõuda.

Sõjaakadeemia õppetegewus peab Trotski sõnade järele andma abinõud sõja ja rewolutsiooni kombineerimiseks, sest välis-sõda on, nagu seda ilmasõda Wene- ja Saksamaal on näidanud, praeguse ühiskondlise korra juures heaks abinõuks, et kodusõda walla päästa. Kuid et edu saawutada, tuleb esiteks teada modernsõja, teiseks klassisõja seadusi. Need seadused tulewad ühendada ja kokku seada „kodusõja määrustik“, nii nagu on olemas mitmesuguste wäeliikide manöwreid wõi suurte üksuste tegewust käsitawad määrustikud. See määrustik peaks pakkuma üldprintisiipe ja reeglid, mis küllalt painduwad, et neid mitmesugustele ühiskondlistele miljöödele kohendada. Aiasias tuleb toetada rahwuste wõitlust wõõra walitsuse wastu, Euroopas ja Ameerikas, selle wastu, tuleb ette näha proletariaadi wõitlust kodanluse wastu.

Et Aiasias tegutsemiseks abinõusid muretseda, on Sõjaakadeemia juures ida osakond asutatud nii eraisikutest kui ka sõjawäelastest koosseisu ettewalmistamiseks, kel ülesandeks Aiasias tegutseda. See osakond wõimaldab oma õpilastele õppida: 1) mõne rõhutud idamaa rahwa keelt, 2) idamaa rahwa rõhuja keelt, 3) Marx'i teooriat, et wõimaldada õpilastele kasutada ühiskondlist

seisukorda ja selgusele jõuda, kumb on kasulik, kas asuda tegutsedes klassiwõitluse wõi rahwulise iseseiswuse alusel.

Ettewalmistuse ajajärgus tuleb organiseeruda sõjawäeliselt, sest muidu on hõlbus wastuhakkamist tema algul maha suruda. Seks tuleb asutada: 1) kommunistlikud rakukesed sõjawäes, 2) walitsusastutes ja raudteede liinil, 3) salajased juhtimisorgaanid riigi elulisemates tsentrumites, 4) niipea kui olukord seda lubab, tööliste wõitlus-salgat.

Wõitlust wõib alata ainult siis teatava lootusega edu peale, kui välisõda maa ära on wäsitatud, puudust ja rahulolematust sünnitanud, tüüril olewa walitsuse wõimu kõigutanud. Nii toimetati Wenemaal esiteks tsaari, siis Kerenski walitsuse wastu, ning 1918 aastal Saksamaal, kui keisri walitsus nii hooletu oli ja nõukogude walitsuse ametlikudel esitajatel pärast Brest-Litowski rahu Saksamaale lubas tulla, nii et wõimalikuks sai seal propagandat koordineerida ja rahaliselt toetada.

Ühiskondliste klasside jaotust riigi mitmesugustes osades tuleb tegewusplaani kokkuseadmisel tõsiselt arwesse wõtta.

Kui kodusõda juba alanud, tuleb teda peatamata ja armuheitmata kuni lõpuni wita.

Wiidmaks wõitluse järguks oleks kasutamise järk, mis wõimu oma käes pidamist ja koondamist kindlustaks. Seks tuleb luua wallatud piirkonnas tsentraliseeritud sõjawäeline organisatsioon ja poliitiline administratsioon, mis kohtud, mitmesugused walitsusasutused jne. oma wõimu alla wõtab. Sarnaselt wallatud piirkond isoteeritakse tõkke salkade läbi muist riigi osadest. Teised salgad, wallatud piirkonnast kiirtena laiali minnes, häwitawad sihikindlalt wastase elawaid jõude.

Sellest wõib näha, missuguse hoolega Moskwa walitsus püüab kasutada segadust, mida ta üleilmse rewolutsiooni arendamiseks kõigis mais püüab tekitada. Sellest wõib järeldada, kuiwõõra wõib usaldada Nõukogude walitsust, kui ta poliitilisest kihutustööst lubab loobuda.

W. K.

Sw. ühend. õp. aastapäew.

Õpepatarei laskeharjutused laagris.

Sõjawäelised teated välisriikidest.

Läti.

Diwiisidele antakse majanduslise omawalitsuse õigused. „Latwis'i“ teatel pandi Lätis hiljuti maksma endise sõjaministri Birkensteini ajal väljatöötatud intendantuuri korra kawa, mille järele sõjawäe majandus detsentraliseeritakse, andes igale diwiisile majanduslise omawalitsuse õigused. Diwiisi intendantideks wõivad olla ainult isikud, kel vähemalt 20 a. intendantuuri teenistus. Et Läti on iseseisew olnud ainult 5 aastat, siis ei wõi senised diwiisi majanduse ülemad ja rahwuslised sõjawäelased oma kandidatuuri nende kohtade peale üles seada. Kohusetruud ametnikud tagandatakse ametist, et wabastada kohti ainult wenaegsetele ametnikkudele.

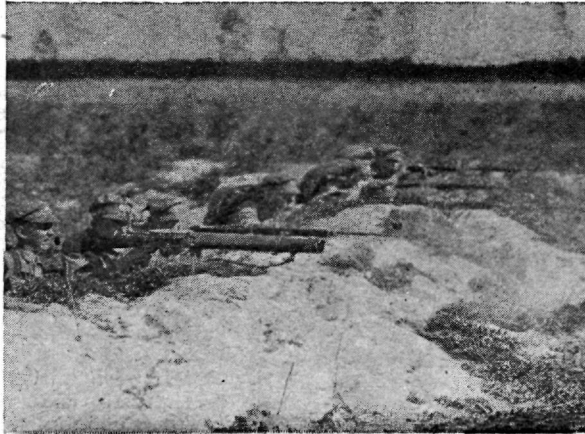
Läti ohwitseride ettevalmistamisest. Sõjaministri poolt kinnitati neil päewil uued, ajutised sõjakooli määrused. Uute määruste järele on sõjakooli ülesandeks anda oma kaswandikkudele erilist sõjawäelist kaswatust ning haridust, walmista-

duse õpetus, sõjahügieen, hipoloogia, lahinggaasid, soomusmasinad, lennuasjandus, sõjapsükoloogia ja sõjawäe pedagoogika. Üldhariduslisteks õpeaineteks on: poliitiline ajalugu, füüsika, keemia, Läti-, Wene- ja Saksakeel. Peale selle õpetatakse kahur ja inseneri osakondades ka veel kõrgemat matemaatikat, mehaanikat ja tehnilist joonistust. Õpilaste edasijõudmist kursustel hinnatakse 12 nr. süsteemi järele, mille juures 1—5 nr. nr. loetakse mitterahuloldawaks ja 6—12 rahuloldawateks ehk headeks. Õpeaasta kestvus loetakse 1. oktoobrist kuni järgmise aasta 1. septembrini.

Tr.

Itaalia.

Itaalia sõjalaewastiku täiendamise programm. Hiljuti alustati 4 weeluse paadi ehitamist. Need paadid on „Ballila“, „Antonio“, „Sciesa“, „Enrico Toti“ ja „Domenico Millerire“. Mahutus

Sw. ühend. õp.
allohwitseride õpe-
pataljon.

Kerge
kuulipilduja jao
õppused.

des neid ette nooremate ohwitseride kohtade peale sõjawäes. Õpeaja kestvus on 3 aastat. Koolis on jälgwäe, kahur-, ratsa- ja inseneriwäe osakonnad. Sõjakooli kaswandikud loetakse aktiiv teenistuses olijateks. Kooli wõetakse vastu ilma eksamita sõjawäelasi ja eraisikuid 17—25 a. wanaduses, kel kesk wõi ülikooli haridus. Juhtumisel, kui kandidaate rohkem, kui wabu kohti, antakse eesõigus esimeses järjekorras sõjawäelastele ja teises järjekorras eraisikutele, kellele sel korral korraldatakse wõistluse eksamid. Sõjawäelasteks loetakse määruste järele ka need isikud, kes mitte hiljem kui kahe aasta eest sõjawäeteenistusest wabastud. Kui ülemalnimetatud haridusega isikutest ei jätku, wõetakse kooli vastu ka isikuid vähema kui keskkooli haridusega, kuid sarnasel korral tuleb neil sooritada sisseastumisel sellekohane eksam. Õpilaste kooli wastuwõtmine algab iga aasta 15. septembril. Esimese kursuse kadettidele antakse kaprali aukraad; teise kursuse paremad õpilased ühendatakse kadettinstruktoriteks. Sõjakooli õpekawasse kuuluwad: sõjateadus, taktika, sõjaajalugu, sõjamaadeteadus, topograafia, sõjaadministratsioon, sõjaseaduste teadus, ühen-

des neid weepinnal 1300 tonni (wee all 1600 tonni), pikkus 86 meetrit, laius 7,5 m., kiirus weepinnal 18,5 sõlme, wee all 10 sõlme. Torpedo torude arw ja suurteki relwistus ei ole veel senini kindlaks määratud.

Esialgu oli kawatus ehitada veel 2 kerget ristlejat, 4 miinihāwitajat, 4 kerget weelust paati. Nüüd on seda programmi 8 miinihāwitaja, 6 weeluse paadi ja 4 miinilaewa ehitamisega täiendatud.

1924-25 aasta eelarwes on laewastiku ehitamise peale 155 miljoni liiri rohkem ette nähtud, kui 1923-24 aasta eelarwes. Need kulud on seotud õppuste puhul tarwitatawa küttematerjaali ja laske-moonaga. Sellest on näha, et meriministeerium meriwäelaste ettevalmistamise peale suurt rõhku paneb. Samuti on ka suurenenud kulud, 155.000 liiri 120.000 liiri asemel eelmisel aastal, mis laewastiku baaside ja randade kindlustamisega seotud. Ka on suurendatud ohwitseride koosseisu, et ehitusel olewate laewade komplekteerimist wõimaldada. Ka meriwäe koolide peale minewaid kulusid on tuntawalt suurendatud. Kuidas Itaalia walitus sõjalaewastiku tähtsust hindab, näitab Mus-

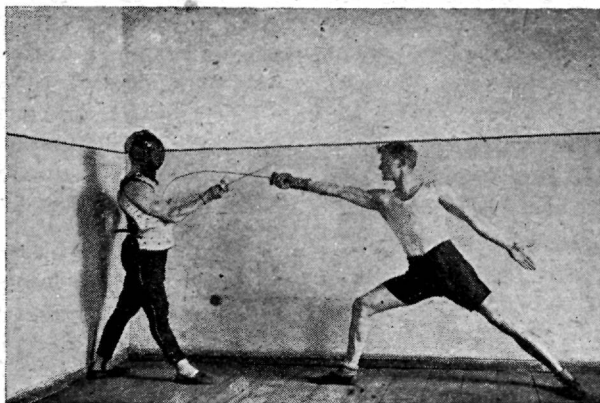
solini kõne, mis ta 27. weebruaril 1924 Roomas meriwäe eest hoolitsemise komitee koosolekul pidas: „Laewastik on, ütleb ta, meie teostawates kawades esimesel kohal. Usun, et itaallased selles ühel arwamisel on. Mis maawäkke puutub, siis oleme meie küllaldaselt kindlustud, mis aga walitsemisse merel puutub, siis on see puudulik. See pärast on mul kawatus wähehaawal, kuid järjekindlalt meie sõjalaewastikku suurendada. Ma töötan, et kõik saan tegema, mis võimalik, et laewastik oleks walmis iga võimaluse wastu, mis meid võib edaspidi oodata.“

W. K.

Prantsusmaa.

Saint-Chamon'i kahur-wabrik on 1923 a. välja lasknud kaks uut jalgwäe kahuri tüüpi: 1) 45 mm. kaliibriline — laseb soomustlõhkuwa granaadiga, mille raskus 1,2 kg. ja läbib 300 m. pealt 3 c. soomuse. See tüüp tulistab veel kildgranaadi ja kartetsiga. Kõik kolm on unitaar padrunitega. Weetakse teda rataste peal, mis kinnitatakse padruni eeliku külge — võib edasi wiia ka inimeste abil — sel juhtumisel lahutatakse tükkideks. 2) 75 mm. jalgwäe kahur, laseb 3 kg. granaadiga, mis täidetud 0,7 kg. meliniidiga. Laaditakse otsast. Võib edasi liikuda inimeste abil, mis jaoks tuleb ots lahutada, ja rataste peal — selleks kinnitatakse ots laskemoona eeliku külge.

Sw. ühend. õp.
kehalise kaswatuse
kursus.

Wehklemise
õppus
rapiiridel.

Soome kommunistlisest sõjakoolist Petrogradis.

Soome ajakiri „Sana ja miekka“ nr. 12 s. a. toob kirjelduse Soome punaste ohwitseride ettevalmistamisest Nõukogude Wenemaal. Nimetatud artikkel on omalt sisult huwitaw ka meile, eestlastele.

1918 a. asutati Petrogradis Soome kommunistiline sõjakool, mis teostati selleaegse Soome kommunistilise partei liikme O. W. Kuusinen'i ettepanekul. Kooli juhatajaks määrati kapten Inno, sündimise poolest eestlane, ja abijuhatajaks endine diwiisi ülem kindral Ismestjew, mõlemad endised tsaariaegsed ohwitserid. Kursus, mis alguses pidi olema 9 kuulise kestwusega, pikendati pärastpoole 2 aastaseks ja ühtlustati kõrgema sõjakooli kursusega. Esimesed ohwitserid lasti välja 1921 a. Aasta enne oli kool täiendatud ka veel muulaste, mittesoomlaste, osakonnaga (sakslased, eestlased, rootslased, itaallased, korealased). Kuid enamus koolis jäi endiselt soomlaste kätte.

Kooli ülesandeks on: 1) Soetada haritud jõude rewolutsioonide ettevalmistuseks ning 2) valmistada juhte wäeosade jaoks, mis korraldatakse sõja puhul naabri maile kohalikkudest kommunistest.

Kooli juhatajaks on olnud jatkuwalt ülalnimetatud kpt. Inno. Kõik õpejõud sõjaasjanduse alal on praegu erandita end. tsaariaegsed ohwitserid. Koolijuhataja poliitilise abina tegutseb end. Helsingi miilitsa ülem Rowio. Kooli aastane koosseis on

400 meest, mis on jaotatud osadesse. Eestlasi on nimetatud koolis üks kompani — 100 meest.

Õpeaja kestvus jalgwäe ja automaat-püssi osades on 3 aastat, teistes relwiliikides 4 aastat. Igapäewane töö kestvus 7—7½ tundi, sellest 2—3 tundi wabas õhus. Kursusest osawõtjad saawad palka ja toitu ning peale selle warustuse ja relwad Nõukogude walitsuse poolt. Tunnusmärgina kenneawad kursandid paremal pool krael metall plaati tähtedega И. В. Ш. (Интернациональная Военная Школа).

Õpeaja kestwuse ja õpeainete ulatuse järele otsustades, tuleb haridus, mis kursusest osawõtjatele antakse, kaunis tubliks lugeda, kuigi sisseastumisel nõutakse õpilaselt ainult rahwakooli haridust. Kooli kaswandikud saawad enne ja pärast teoreetilise õpekursuse koolis läbitegemist wäeosades ka veel põhjaliku praktilise hariduse. Suurt rõhku pannakse koolis ka poliitilise kaswatuse peale, mis seisab kommunistiiste ideede õpilastele edasiandmises. Kooli lõpetajaid kasutatakse praegu suures ulatuses tseka agentidena, piiripunktide ülematena j. n. e.

Soome soost kursantidele rõhutatakse eraldi, et nende tulewane töowäli on Soome, ning et nende ülesandeks on n. n. ilmarewolutsiioonile tee valmistamine.

Ks.

Inglise õhukaitse korraldus.

(Allikas: „Manuel of A. A. Defences“ 1922. Stationary office).

Üldjoontes on Inglis õhukaitse korraldus järgmine. Sõjas 1914—1918 a. omandatud suurte kogemuste põhjal on vastuwaidlemata tarwilikuks tunnistanud õhukaitse juhatuse koondamine ühe isiku kätte. Samuti peawad kõik wõitluswahendid kui ka muu õhukaitse materjaalosa koondatud olema õhukaitse üksustesse, mitte aga laiali mitmesuguste asutuste juures.

Kaks õhukaitse liiki. Õhukaitse on jaotatud kahte liiki.

Esimene liik — riigi maaalal, lahingu piirkonnas asuwate esemete ja asutuste kaitse õhupealetungi vastu. Sarnasteks märkideks wõiwad olla: sõjawäe üksused, ladud, sadamad, raudtee jaamad, linnad j. n. e. Teine liik on wäeüksuste õhukaitse ehk nende enesekaitse.

Maa-ala õhukaitse korraldus. Kõige wähem üksus, mis õhuwaenlasega iseseiswalt edukalt wõidelda wõib, on „õhukaitse brigaad“.

Õhukaitse brigaadi koosseis on järgmine:

Lennuwägi: üks ehk rohkem eskadrilli (harilikult 2—5). Eskadrillid koondatakse „Tiilwaks“ (Wing). Kokku on lennukid (miinimum) 20—50.

Kahurwägi: kaks kahurwäe brigaadi, igas brigaadis 2—5 patareid, igaüks 8 kahuriga. Igas brigaadis on üks ehk kaks patareid kerget kahurwäge. Kokku on kahurid 30—80.

Inseneriwägi: a) Üks helgiwiskajate pataljon 4—6 kompanid. Igas kompanis 4 jagu à 6 helgiwiskajat igas jaos. Kompanis on helgiwiskajaid kokku 24, pataljonis 96—144.

Pataljoni juures on töökojad.

b) Waatlejate jagu, mis jaguneb kuulamispunktidesse, ühe kuulamisaparaadiga iga punkti jaoks.

c). Side jagu ehk kompani.

Brigaadide ja diwiiside koosseis: 2—5 brigaadi koondatakse õhukaitse diwiisiks.

Brigaadide ja diwiiside koosseisud on muutlikud, mis oleneb waenlase õhutegewuse arktiivsusest, kaitsetawa maa-ala iseäraldustest ja kaitsetawate punktide tähtsusest.

Õhukaitse ülem: õhukaitse üksusi, mis wägedega koostöötawad, juhatab õhukaitse ülem, kes allub wäejuhatusele wahenditult. Harilikult antakse kahe jalgwäe diwiisi juure üks õhukaitse brigaad.

Praegune selsukord. Ajakirjanduses ilmunud teadete järele on territoriaal wägede koosseisus praegu kaks õhukaitse brigaadi (2-ne ja 3-as), mis on määratud peasjalikult Londoni kaitseks. Reguläär wäe koosseisus on praegusel ajal ainult üks õhukaitse brigaad. Kogu kahurwäe ja helgiwiskajate wedu on ettenähtud mehhaniliste weowahenditega. W. P.

Reeglid ohwitseride wastuwõtmiseks Kindralstaabi kursustele 1925 a.

Kinnitatud sõjaministri poolt 15. aug. 1924 a. Käesolewad reeglid on täienduseks sellekohastele endistele ja muudawad wiimastes makswusetaks ainult need osad, mis käesolewatega toodud.

A. Kindralstaabi kursustele wastuwõtmise aeg ja tingimised.

1. Kursustele wõetakse vastu kuulajaid, kewadel 1925 a., pärast tarwilikkude kirjalikkude ja suusõnaliste ning praktiliste katsete läbitegemist aprilli — mai kuude kestwusel.

2. Wastuwõetuks tunnistanud ohwitserid komandeeritakse suwets teiste wäeliikide juurde (näiteks — jalgwäelane suurtükiwäkke) praktiliseks tutvunemiseks wiimastega.

3. Õpetöö kursustel algab sügisel.

Märkus. p. p. 1 ja 3 tähendud katsete ning õpetöö alguse täpne aeg saab awaldud, täiendawalt.

4. Kursustele wastuwõtmise katsetele lastakse need ohwitserid ja wanemad ohwitserid, kes wastawad järgmistele nõuetele.

a) Wanadus 1-ks oktoobriks mitte üle 37 aasta.

b) Teenistus ohwitserina 1. oktoobriks 3 aastat neist 2 aastat riwis.

Märkus 1. Pärast wastuwõtmise katsete läbitegemist teise wäeliigi juurde komandeerimise aeg loetakse riwi teenistuseks.

Märkus 2. Puhkusel olemise ja haiguse aeg, kui ta kogusummas üle 3 kuu on kestnud, teenistuse ajaks ei loeta.

Nende ohwitseride kohta, kellel rohkem kui 3 aastat üldist teenistust, ei loeta teenistuse ajaks puhkusel olemise ja haiguse aeg, mis iga aasta üle ühe kuu möödasaadetud.

Märkus 3. Ohwitserid, kes üldiselt rohkem, kui 3 aastat teeninud, peawad enne katsetele ilmunist teenima riwis wahetpidamata vähemalt üks aasta.

c) Rahuaegne sõjakooli haridus.

d) Kahe viimase aasta attestatsioon vähemalt hea.

e) riiviteenistuseks ning tegewuseks lennumasinale (waatlejana) kõlbulik terwis.

Märkus: Kidakeelseid, kokutajaid, halwa kuulmise ja nõrga nägemisega ohwitsere katsetele ei lasta.

B. Kursustele sisseastumise katsed:

5. Katsed toimetatakse selleks määratud ajal Sw. Ühendatud Opeasutuste ruumides, Tallinnas (Tondi).

6. Kirjalikud katsed on järgmistel aladel:

a) Eesti keel.

b) Taktika.

c) Taktilise ülesande lahendamine (tegutseb pataljon ühes juurdeantud osadega teistest wäliikidest).

d) Poliitiline ajalugu (lugedes Euroopa ajalugu XIX aastasaja algusest kuni tänapäewani ning kodumaa ajalugu).

e) Poliitiline maadeteadus.

f) Wene ning ühe lääne rahwa (Prantsuse, Inglise, Saksa) keel — kui sisseastuja soovib wõõraste keelte oskuses katseid teha kirjalikult.

7) Suusõnalised katsed on järgmistel aladel:

a) Kaitsewäe tarwis ilmunud määrustikud.

b) Sõjakunsti ajalugu.

c) Wälja fortifikatsioon.

e) Sõjawäe administratsioon.

f) Matemaatika.

g) Füüsika (elekter ja mehaanika).

h) Eesti, Wene ning üks lääne rahwa keel (waliku järele, nagu kirjalikkude katsete kohta tähendatud).

Märkus. Kui wõõrastes keeltes on sisseastuja kirjaliku katse rahuloldawalt läbi teinud, siis suusõnalist katset ei ole.

8. Praktilised katsed on järgmised:

a) Terwisline katse wastawalt p. 4 lit. „e“.

b) Ratsasõit.

c) Topograafiliste kaartide lugemine.

d) Morse tähestiku teadmine.

9. Üksikasjalikud programmid katsetel nõutawate ainete ulatuse kohta awaldakse täiendawalt.

C. Nõudmised katsetel.

10. Kirjatööde läbiwaatamisel juhitakse tähelepanu üleüldiselt järgmisele: õigekirjutusele; oskusele oma mõtteid wäljendada lühidalt ja selgelt, sest selle oskuse puudus näitab selge mõtlemise puudust ja distsiplineerimata mõistust; oskusele otsekohe, ilma ülearuste kõnelusteta kõrwalistest asjadest, asuda antud teema sisu wäljendamiseks, ja wiimaks sellele, kas katsetegija katseasjas küllalt lugenud on.

Eriti katsete juures juhitakse tähelepanu:

a) Eesti keele töödes — ilmtingimata õigekirjutusele. Ohwitseri, kes kirjatöös teeb jämedaid ortograafilisi wigu, ei lasta suusõnalistele katsetele.

b) Töödes poliitilise ajaloo alal — ajalooliste faktide ja sündmuste teadmisele, nende tõsiselt hindamisele, wõimele kõrgemale tõusta lihtsast faktide jutustamisest, walgustades neid juhtiva mõttega ja tehes wastawad järeldused.

c) Töödes geograafia alal — küllalt laialistele teadmistele, oluliste geograafiliste andmete kohta, kõrwale jättes tähtsusetu peensused.

Oluliste andmete all tuleb mõista: kindel kaardi tundmine, arusaamine rahwa kohta käiwatest andmetest (rahvus, usk, sotsiaalsed ja poliitilised kihid jne.), arusaamine riigi majanduslisest (tööstus, kaubandus), kultuurilisest ja wälispoliitilisest seisukorrast ja wahekorrast teiste riikidega.

d) Töödes taktika alal — et töö sisu oleks täiesti wastaw küsimusele (teemale), sest eitawal korral wõib näha mitteküllaldast teemast arusaamist ehk meelega kõrwalekaldumist; et kirjatöö oleks täiesti iseseisew ja loogiline antud küsimuse harutamine (mitte paljas ümberkirjutamine mõnest operaamatust); et katsetegijal oleks wõimalikult lähem tutwus küsimuste kohta, mis ilmasõja ja wabadussõja aegadel esile tõusiwad.

e) Ülesannetes taktika alal — oskusele hinnata seisukorda tema terwikus, mitte end laiali pildudes üksikasjadesse; eraldada ülesande põhiidee; teha õige järeldus olukorrast (otsuse loogiline põhjendamine) ja õieti asetada enesele eesmärgi; wiimaks — selgelt ja arukalt teha korraldusi.

Töödes taktika alal pannakse iseäralist rõhku järjekindluse, lühiduse ja selguse peale.

11. Suusõnalistel katsetel nõutakse wastamist antud küsimuse peale selgelt, sisurikkalt ning keeleliselt puhtalt.

Kui wastust on wõimalik elustada ja lühendada joonestustega, on see tarwilik.

Wõõra keele alal nõutakse waba lugemist sõjalise sisuga raamatust ja waba üleandmist oma sõnadega samas keeles.

12. Praktilistel katsetel nõutakse:

a) Terwislike katse juures — lennumasinale kartmata kaasa lennata.

b) Ratsasõidu alal — julgelt ümberkäimist hobusega, kindlat sadulas istumist ja lihtsate takistuste wõitmist.

c) Topograafiliste kaartide lugemise alal — oskust kiirelt ja õigesti arusaada kõikidest kaartidel leiduwatest lepe-märkidest ning maapinna iseloomust.

d) Morse tähestiku teadmise alal — oskust wabalt lihtsad laused summeri abil wastuwõtta.

D. Katsete kord ning tagajärgede hindamine.

13. Esimeses järjekorras tehakse läbi kirjalikud katsed, siis suusõnalised ja lõpuks praktilised.

14. Kirjalikkude tööde peale antakse 4 tundi aega. Tööd waadatakse läbi selleks määratud komisjonis.

15. Suusõnalistele katsetele lubatakse ohwitsere, kes kirjalikkudel katsetel on saanud Eesti keeles mitte alla 8 ning teistes ainetes (wäljaarwatu wõõras keel) mitte alla 6 balli.

16. Katsed läbiteinuks loetakse neid, kes on saanud: Eesti keeles — mitte alla 8, teistes ainetes mitte vähem kui 6 balli.

Kursustele wastuwõtmise eeltingimiseks on, et katsete keskmine tagajärg ei oleks alla 7 balli.

17. Kui ohwitseride arw, kes täitnud kõik katsete kohta makswad tingimised ja nõudmised, on suurem kui arw, mida kursustele wastuwõtta võib,

siis eesõigus on neil, kellel suurem keskmine tagajärg. Ühesuguste tagajärgede juures on eesõigus Wabaduse risti omanikkudel.

18. Ohwitseride soowiawaldused kursustele sisestamiseks ühes teenistuse lehe ja kahe wiimase aasta attestatsioonidega saata diwiisi ja wastawate ülemate poolt 15. aprilliks 1925 a. Kindralstaabi Ülemale.

Sõjaministri käsukiri № 348.

Tallinnas, 9. augustil 1924 a.

Minu käsukirjaga № 327 s. a. on riwi wäeosade ohwitseride ja üleajateenijate pikaajaliste puhkuste hooajaks määratud periood sügiseste manöwürite lõpust kuni 1. maini.

Kuna käesolewal aastal wõimalus awaneb puhkeajaga waremini kasutama hakata, luban riwi wäeosade ülematele 29. augustist s. a. peale ohwitseride ja üleajateenijaid pikaajalisele puhkusele lasta teenistuskäigu seadluses ette nähtud nõrmi järele.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Toimetusele saadetud kirjandus.

Odamees № 8. Juuni 1924.

Agu № 33. Kirjanduse, kunsti ja kultuuri ajakiri.

Kodu № 15. Perekondlik kirjanduse, teaduse ja kunsti ajakiri.

Eesti Mets № 15/16. Metsa- ja jahiasjanduse ajakiri.

Eesti Politseileht № 31. Administratiiv-õigusline aegkiri.

Wastutaw toimetaja: E. Limberg.

Wäljaandja: Kindralstaap.

— Ilmusid trükist —

Sportala paremate tagajärgede (rekordide) registreerimise kaardid.

Hind 2 Mrk.

Saada „Sõduri“ toimetusest

— Tallinn, Pagari tän. № 1. —

„Sõduri“ talitus toimetab wäljamaa sõjaasjanduslise

kirjanduse ja raamatute tellimist

— nominaal hinnaga. —

Talituse aadress: Tallinn, Pagari t. № 1.

Ilmus trükist

Laske-eeskiri jalgwäe relwadele

II wihk

IV jagu: **Kerge kuulipilduja**

Kindraltaabi VI osakonna wäljaanne.

Saada „Sõduri“ talitusest, Tallinnas, Pagari tän. 1.